

ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ජාතික ක්‍රමෝපාය - ශ්‍රී ලංකාව

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

2022 අප්‍රේල්

ග්‍රන්ථය තුළ ඇතුළත් පාරිභාෂිත වචන සඳහා වන අර්ථ නිරූපන

වචන	අර්ථය
රාජ්‍යය (State)	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අනුව පත් කරන ලද කැබිනට් මණ්ඩලය
ආපදා කළමනාකරණ ජාතික සභාව	2005 අංක 13 දරණ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත යටතේ ලබාදී ඇති ප්‍රතිපාදන යටතේ ව්‍යවස්ථාපිත/ නෛතික ආයතනයක් ලෙස ස්ථාපිත කර ඇත.
පළාත් පාලන ආයතන	පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ආයතන (මහ නගර සභා, නගර සභා, ප්‍රාදේශීය සභා).
පළාත්පාලන නියෝජිත ඡන්ද කොට්ඨාශය (Ward)	අදාළ පළාත්පාලන ආයතනයක් නියෝජනය කිරීම සඳහා නියෝජිතයින් තෝරාගැනීමේ දී සලකා බලනු ලබන ඡන්ද කොට්ඨාශය (මහජන නියෝජිතයින් තෝරා පත් කර ගන්නා කුඩාම පරිපාලන ඒකකය).
සියළුම මට්ටම් (All Levels)	ගෝලීය, කළාපීය, ජාතික, උප ජාතික, පළාත් සහ පළාත් පාලන.
ජාතික මට්ටමේ සංවිධාන	ආයතනය වෙත පැවරී ඇති නෛතික බලය මත රටම ආවරණය වන ආකාරයට කටයුතු කරන දෙපාර්තමේන්තු, අධිකාරී, සංස්ථා හෝ සංවිධාන.
ජාතික මට්ටමේ අධිකාරී	මධ්‍යම රජයේ අමාත්‍යාංශයක් යටතට ගැනෙන පාර්ලිමේන්තු පනතකින් ලබා දී ඇති නෛතික විධි විධාන අනුව ස්ථාපිත කර ඇති ආයතන, සංවිධාන.
උප ජාතික (Sub National)	අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු සහ අධිකාරී හෝ සමාන රාජ්‍ය මට්ටමේ සංවිධාන වලට සෘජුව වගකියන එම ආයතන යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පළාත්, දිස්ත්‍රික් හෝ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන උප කාර්යාල, ඒකක/ සංවිධාන)
ප්‍රජාව (Community)	කාලයක් පුරාවට ප්‍රජාව තුළ වර්ධනය වූ සබඳතා වලට අනුව සමාජ ව්‍යුහයක් තුළ පොදු සංස්කෘතියක් හෝ වටිනාකම් සහ ධර්මතා බෙදා ගන්නා විවිධ භූගෝලීය ප්‍රදේශ වල ජීවත් වන විශේෂිත ජන කණ්ඩායමක්.
උවදුර (Hazard)	ජීවිත හානි, තුවාලවීම් හෝ වෙනත් සෞඛ්‍ය බලපෑම්, දේපළ හානි, ජීවනෝපාය සහ සේවා අහිමිවීම්, සමාජ හා ආර්ථික බාධාවන් හෝ පරිසර හානි ඇති කරන අනතුරුදායක සංසිද්ධියක්, ද්‍රව්‍යක්, මානව ක්‍රියාකාරකමක් හෝ තත්ත්වයක්.
අවදානම (Risk)	යම්කිසි නිශ්චිත කාලසීමාවක් තුළ යම්කිසි ප්‍රජාවකට හෝ සමාජයකට ඇතිවිය හැකි ජීවිත හානි, සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන් හෝ සේවා අහිමිවීම සඳහා ඇති විභවය.
ශේෂ වූ අවදානම් (Residual Risk)	ජාතික හෝ ඉහළ මට්ටමේ අධිකාරීන්ගේ සහායක් නොමැතිව හෝ සහායක් ලබා ගනිමින් උප ජාතික හෝ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දී ආමන්ත්‍රණය කිරීමට තිබෙන ආපදා අවදානම.
ප්‍රත්‍යස්ථතාව (Resilience)	තම අත්‍යවශ්‍ය මූලික ව්‍යුහයන් ආරක්ෂා කිරීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම ද ඇතුළත්ව කාලීන ලෙස ඵලදායී ආකාරයෙන් ආපදාවක බලපෑමෙන් ප්‍රකෘතියට පත්වීම සහ ආපදා අවදානම සඳහා ප්‍රතිරෝධයක් දැක්වීම, අනුවර්තනයවීම සහ ප්‍රකෘතියට පත්කිරීම සඳහා කිසියම් පද්ධතියකට, ප්‍රජාවකට හෝ සමාජයකට ඇති හැකියාව.
ආපදා (Disaster)	බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රජාවට හෝ සමාජයට තමන්ගේම සම්පත් භාවිතා කරමින් ඊට මුහුණ දීමට ඇති හැකියාව අහිමිව යාමින් පුලුල්ව පැතිරුණු මානව, ද්‍රව්‍යමය, ආර්ථික හෝ පාරිසරික හානි හා බලපෑම්වලට ලක්වන ප්‍රජාවක හෝ සමාජයක ක්‍රියාකාරීත්වයට සිදුකරනු ලබන බරපතල බිඳවැටීමක්.
ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය	ආපදාවක් ඇතිවීමේ හැකියාව සහ එයින් සිදුවිය හැකි හානිය අවම කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපායන්, ප්‍රතිපත්ති සහ ධාරිතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා වන පරිපාලනය, සංවිධාන සහ මෙහෙයවීම සහ අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය.

ආපදා අවදානම් අවම කිරීම; අනෙකුත් සියලු ආංශික ක්‍රියාදාමයන් සමග අනුගත කරවීම

(Mainstreaming of DRR)

ප්‍රත්‍යස්ථතාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම, හානි අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපායන්, ප්‍රතිපත්ති, සැලසුම් සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම් සම්බන්ධ ප්‍රගතිය වේගවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සියළු මට්ටම්වල ආංශික සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් සඳහා ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය පුළුල් සහ යෝග්‍ය ආකාරයෙන් ඒකාබද්ධ කිරීම.

අන්තර්කරණය (Inclusion)

සමාජයේ සියළු දෙනා ඇතුළත් වන හෝ “කිසිවෙකු මග නොහැරෙන” තත්ත්වයක් තහවුරු කිරීම ඉලක්ක කර ගනිමින් සියළුම ජනතාවට මූලික සේවා සහ සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී හඬක් ලබා දෙමින් ප්‍රජා අයිතිවාසිකම් පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කිරීම.

1. හැඳින්වීම

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් 2015 වර්ෂයේ දී ක්‍රියාවට නංවන ලද සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රයේ පළමු ප්‍රධාන ගිවිසුම ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන “සෙන්දායි රාමුව (2015 -2030)” වන අතර එය සාමාජික රටවලට ආපදා අවදානමින් සංවර්ධන අරමුණු ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා ස්ථාවර ක්‍රියාකාරී පදනමක් සපයයි. වර්ෂ 2030 වන විට සපුරාගත යුතු අනෙකුත් ගිවිසුම් හා සම්මුතීන් වන “තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක 2015-2030” සහ “දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධ පැරිස් සම්මුතිය 2015-2030” වැනි ගිවිසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන අධිතලම වශයෙන් සෙන්දායි රාමුව සලකනු ලැබේ. 2015 වර්ෂයේ දී පවත්වන ලද ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සම්බන්ධ එක්සත් ජාතීන්ගේ තෙවන ලෝක සමුළුවට අනුව එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා සමුළුව විසින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන සෙන්දායි රාමුව පිළිගෙන තිබෙන අතර එමගින් ආපදා අවදානම සහ ආපදා නිසා සිදුවන ජීවිත, ජීවනෝපාය හා සෞඛ්‍යමය හානි මෙන්ම පුද්ගලයෙකුගේ, ව්‍යාපාරයක, ප්‍රජාවක හෝ රටක සිදුවිය හැකි ආර්ථික, භෞතික, සමාජීය, සංස්කෘතික සහ පාරිසරික වත්කම්වලට සිදුවන හානි සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවම කිරීම සම්බන්ධව කටයුතු කරයි.

ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ මූලික වගකීම රජයට පැවරෙන අතර එය පළාත් පාලන ආයතන ඇතුළත්ව අනෙකුත් පාර්ශවකාර ආයතන සමඟ බෙදා ගත යුතු ය. ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය පිළිබඳ සෙන්දායි රාමුවේ පස්වැනි ඉලක්කය අනුව වර්ෂ 2020 වන විට සෙන්දායි රාමුවට අනුගත වූ සෑම රටකම “ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපායන්” සකස් කර තිබිය යුතු ය. ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය පිළිබඳ සෙන්දායි රාමුවේ “අරමුණ” ළඟාකර ගැනීම සඳහා සියළුම සාමාජික රටවල් සෙන්දායි රාමුවේ ඇතුළත් “ප්‍රමුඛතා හතරට මූලිකත්වය දෙමින් මාර්ගෝපදේශ 13ට අනුගතව යෝග්‍ය ආකාරයෙන් සෙන්දායි රාමුවෙහි සඳහන් “ගෝලීය ඉලක්ක හත” සාක්ෂාත් කර ගැනීමට කටයුතු කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. (ඇමුණුම 1 බලන්න)

2004 වර්ෂයේ දී ඉන්දියන් සාගරයේ ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනයෙන් පසු ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් රට තුළ ආපදා කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණය විධිමත් ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තු විශේෂ කාරක සභාවක් ස්ථාපිත කළ අතර එම කාරක සභාව විසින් 2005 මැයි මස 2005 අංක 13 දරණ ශ්‍රී ලංකා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත නිර්දේශ කරන ලදී. “ආපදා කළමනාකරණය සඳහා වන ජාතික සභාව”, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය, තාක්ෂණ උපදේශන කමිටු ස්ථාපිත කිරීම; ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම් සකස් කිරීම; “ආපදා තත්ත්වයන් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම” සහ සම්බන්ධීකරණ යාන්ත්‍රණය විධිමත් කිරීම සඳහා ජාතික ක්‍රමෝපායන් සැකසීමට අවශ්‍ය විධි විධාන සකස් කිරීම මෙම පනත මගින් අවධානය යොමු කර තිබේ.

සෙන්දායි රාමුවේ පස්වැනි (05) වැනි ඉලක්කයට අනුව, ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා නියෝජිතායතනයේ (JICA) සහයෝගයෙන් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන සමග එක්ව ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපායන් සකස් කිරීම 2019 දී ආරම්භ කරන ලදී.

මෙම ක්‍රියාවලියේ පළමු පියවර වශයෙන් ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් සකස් කිරීම බස්නාහිර පළාතේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ බුලත්සිංහල ප්‍රාදේශීය සභාව, සබරගමුව පළාතේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ අයගම ප්‍රාදේශීය සභාව යන ප්‍රාදේශීය සභා දෙක තෝරාගැනිණි. එම ක්‍රියාවලියේ ප්‍රතිඵල අනුව ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මෙම ක්‍රමෝපාය සකස් කිරීමට ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් පියවර ගන්නා ලදී.

මෙම “ක්‍රමෝපාය” තුළින් ජාතික හෝ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් හඳුනාගත් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපායන් ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා මනා අවබෝධයකින් යුතුව ජාතික සහ උප ජාතික මට්ටමේ ආයතන සමඟ සහයෝගීතාවයකින් කටයුතු කිරීම සඳහා ඉවහල් වන මනා සම්බන්ධීකරණයක් සහිත ප්‍රාදේශීය ආයතනික රාමුවක් හඳුන්වා දෙනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි සහ අනෙකුත් සියළුම නීති සහ රෙගුලාසිවල සඳහන් ප්‍රතිපාදනවලට අනුකූලව ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ඒකාබද්ධ ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්වල කාර්යකෂමබව සහ ඒකාබද්ධතාවය වැඩිදියුණු කිරීමට සහ සහාය දැක්වීම සඳහා මෙතුළින් විස්තීර්ණ අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණයක් යෝජනා කර තිබේ.

ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන සෙන්දායි රාමුව යටතේ හඳුනාගෙන තිබෙන “මගපෙන්වීමේ මූලධර්ම 13” තුළ සඳහන් කර ඇති කරුණු සියල්ලටම අනුගත වෙමින් සෙන්දායි රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීමටත්, ප්‍රාදේශීය, ජාතික, කලාපීය සහ ගෝලීය වශයෙන් ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත්ව කාර්යක්ෂමව සම්බන්ධීකරණය කිරීමටත් මෙමගින් හැකි වනු ඇත.

3. විෂය පථය සහ අරමුණු:

මෙම “ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපාය” ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සෙන්දායි රාමුව අනුව සකස් කර තිබෙන අතර ප්‍රාදේශීය වශයෙන් බලපාන කුඩා හෝ විශාල පරිමාණ, නිරන්තරයෙන් හෝ කලාතුරකින් සිදුවන, ක්ෂණික හෝ ක්‍රමිකව සිදුවන ආපදා මෙන්ම ස්වාභාවික හෝ මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරනු ලබන, පාරිසරික, තාක්ෂණික සහ ජීව විද්‍යාත්මක සියළු ආපදා අවදානම්වලට අදාළ ප්‍රාදේශීය මැදිහත්වීම් සහිත සහභාගිත්ව ප්‍රවේශයක් තුළින් ප්‍රතිචාර දැක්වීම් සඳහා අදාල වේ.

සියළුම මට්ටම්වල මෙන්ම සියලු අංශ තුළ සහ අංශ අතර සිදු කරනු ලබන සංවර්ධන කාර්යන්හි දී නිර්මාණය විය හැකි බහුවිධ ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියක් සඳහා මඟ පෙන්වීම මෙමගින් අරමුණු කරයි.

4. අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල:

සියළුම ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සංවර්ධන සැලසුම් තුළට ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමවේද ඇතුළත් කිරීම තුළින් සැලකිය යුතු මට්ටමින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමගින් ජීවිත සහ ජීවනෝපාය අහිමිවීම මෙන්ම පුද්ගලයෙකු, ව්‍යාපාරයක් හෝ ප්‍රජාවක් සතු සෞඛ්‍ය සහ ආර්ථික, භෞතික, සමාජීය, සංස්කෘතික සහ පාරිසරික වත්කම් වල ජාතික මට්ටම් ප්‍රත්‍යාස්ථතාව පොදුවේ වර්ධනය කරයි.

5. අපේක්ෂිත අරමුණු:

ආපදාවලට ගොදුරුවීමට හෝ ආපදාවලට නිරාවරණයවීමට ඇති හැකියාව වළක්වන සහ ආපදා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සහ ප්‍රකෘතියට පත්වීමේ හැකියාව වර්ධනය කරන එමෙන්ම සෑම මට්ටමකම ප්‍රත්‍යාස්ථතාව වර්ධනය කරන ඒකාබද්ධ සහ සියල්ල ඇතුළත් ආර්ථික, ව්‍යුහාත්මක, නෛතික, සමාජමය, සෞඛ්‍ය, සංස්කෘතිකමය, අධ්‍යාපනික, පාරිසරික, තාක්ෂණික, දේශපාලනික සහ ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් නව ආපදා ඇතිවීම වැළැක්වීම සහ පවතින ආපදා අවදානම් අවම කිරීම.

6. ඉලක්ක:

- 1) 2030 වර්ෂය වන විට ආපදා නිසා සිදුවන මරණ සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම.
- 2) 2030 වර්ෂය වන විට ආපදා වලින් පීඩාවට පත්වන පුද්ගලයන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම.
- 3) 2030 වර්ෂය වන විට දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ සෘජු ආර්ථික ආපදා හානි අවම කිරීම.
- 4) ප්‍රත්‍යාස්ථතාව වර්ධනය කිරීම තුළින් 2030 වර්ෂය වන විට තීරණාත්මක/මූලික යටිතල පහසුකම්වලට සහ සෞඛ්‍ය, ප්‍රවාහනය සහ අධ්‍යාපන පහසුකම් වැනි මූලික සේවාවන්ට සිදුවන බාධාවන් සැලකිය යුතු ලෙස අවම කිරීම.
- 5) ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපාය අනුව සෑම මට්ටමකම උපරිම දායකත්වය සහිතව ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් යොදාගන්නා පළාත් පාලන ආයතන සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි කිරීම.
- 6) 2030 වර්ෂය වන විට මෙම “ක්‍රමෝපාය” ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ක්‍රියාමාර්ග වලට සහාය ලබාදීම වෙනුවෙන් මධ්‍යම රජය සහ පළාත් පාලන ආයතන අතර පවතින සම්බන්ධතාව සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය කිරීම.
- 7) 2030 වර්ෂය වන විට මෙම සහභාගිත්ව ප්‍රවේශය ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් බහු ආපදා පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් පද්ධති, ආපදා අවදානම පිළිබඳ තොරතුරු සහ අවදානම තක්සේරු කිරීම පැවතීම සහ ඊට මහජනතාවට ප්‍රවේශවීමට ඇති හැකියාව සැලකිය යුතු මට්ටමින් වර්ධනය කිරීම.

7. ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ප්‍රමුඛතා

1. ආපදා අවදානම අවබෝධ කර ගැනීම.

ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය, අදාළ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් පවත්නා ආපදා අවදානම සහ අවදානම නිර්මාණය කරන්නා වූ හේතු සාධක, ආපදා පාත්‍රතාව, ධාරිතාව, ආපදාවක් සඳහා නිරාවරණය, වත්කම් සහ පරිසරය යන සියලු මානයන්හි ආපදා අවදානම පිළිබඳ අවබෝධය මත ක්‍රියාකළ යුතුය.

2. ආපදා අවදානම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වන පරිපාලන ව්‍යුහයන් ශක්තිමත් කිරීම.

සෑම ක්ෂේත්‍රයකම ආපදා අවදානම අවම කිරීම සඳහා පළාත් මට්ටමේ සහ ජාතික මට්ටමේ ආපදා අවදානම් පරිපාලන ක්‍රමවේද ඉතා වැදගත් වන අතර ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ලිඛිත නීති, රෙගුලාසි, දිරිගැන්වීම් සහ පොදු ප්‍රතිපත්ති රාමුවල ඒකාබද්ධතාව සහතික කරමින් අදාළ ප්‍රාදේශීය මට්ටම්වලදී ආපදා අවදානම කළමනාකරණ කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම, සහ

ක්‍රියාත්මක විය යුතු භූමිකාවන්, වගකීම් නිර්ණය කරමින් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයට මග පෙන්වීම තුළින් ධෛර්යමත් කිරීම.

3. ප්‍රත්‍යස්ථතාව ශාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ආපදා අවදානම අවම කිරීම වෙනුවෙන් ආයෝජනය.

පුද්ගලයෙකු ප්‍රජාවක් සතු දේපළ මෙන්ම පාරිසරික, ආර්ථික, සාමාජීය, සෞඛ්‍ය සහ සංස්කෘතික වශයෙන් ඇති ප්‍රත්‍යස්ථතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක හා ව්‍යුහාත්මක නොවන ක්‍රියාමාර්ග හරහා ආපදා අවදානම වළක්වා ගැනීම සහ අවම කිරීම වෙනුවෙන් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයෝජන සිදු කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. එබඳු ක්‍රියාමාර්ග පිරිවැය ඵලදායී වන අතර මේවා නවෝත්පාදන වර්ධන කිරීම සහ රැකියා උත්පාදනයට පොළඹවන සාධක විය හැකිය. එසේම මෙවැනි ක්‍රියා මාර්ග ජීවිත සුරක්ෂිත කිරීම, හානි වළක්වා ගැනීම හා හානි අවම කිරීම සහ ඵලදායී ප්‍රතිසාධනය සහ පුනරුත්ථාපනය සහතික කිරීම සඳහා උපකාරී වේ.

4. ඵලදායී ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා යලි ගොඩනැගීම, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලිය තුළ “වඩා හොඳින් නැවත ගොඩනැගීම” සඳහා ආපදා පෙර සූදානම වැඩිදියුණු කිරීම.

ව්‍යුහාත්මක සහ ව්‍යුහාත්මක නොවන ක්‍රමෝපායන් තුළින් ආපදා සඳහා පෙර සූදානම අඛණ්ඩව වැඩිදියුණු කිරීම මගින් වඩා ඵලදායී ප්‍රතිචාර සඳහා ධාරිතාව වර්ධනය කළ යුතු බවත් ඵලදායී ප්‍රතිචාර සහ නැවත යථාතත්වයට පත්වීම සඳහා හැකියාවක් තිබෙන බව සහතික කිරීමත් අවශ්‍ය බවත් අත්දැකීම්වලින් පෙන්වා දෙයි. ආපදා වලින් පෙන්වා දී ඇති පරිදි ප්‍රකෘතියට පත්වීම, පුනරුත්ථාපනය සහ නැවත ගොඩනැගීම යන අදියර ආපදාවකට පෙර සූදානම් කරගත යුතු අතර එය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග යොදාගැනීමෙන් “වඩා හොඳින් නැවත ගොඩනැගීම” සඳහා අවස්ථාවක් සපයයි. කාන්තාවන්, විශේෂ අවධානයක් යොමු විය යුතු පුද්ගලයන්, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය, සමානාත්මතාවය සහ පිළිගත හැකි විශ්වීය ප්‍රවේශයන් සහිත ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ප්‍රතිශ්ඨාපනය, පුනරුත්ථාපනය සහ ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රවේශයන් පොදුවේ මෙහෙයවීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම කළ යුතුය.

8. මගපෙන්වීමේ මූලධර්ම:

1) සහයෝගීතාව තුළින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ වැළැක්වීම “රජය” සතු මූලික වගකීමකි.

ජාතික, උපජාතික සහ පළාත් පාලන ආයතන, උප කලාපීය, සංක්‍රාන්ති සීමා, ද්වි පාර්ශ්වික සහ බහු පාර්ශ්වික සහයෝගීතා හරහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ වැළැක්වීම මධ්‍යම රජයේ ආමාත්‍ය මණ්ඩලයේ මූලික වගකීමකි. එම නිසා ආපදා අවම කිරීම රජයේ සහ රජයට අයත් ආයතන වල පොදු අරමුණක් වේ. එම නිසා තිරසාර සහයෝගීතාව සඳහා වන ප්‍රතිපාදන හරහා අදාළ අවස්ථා, හැකියා සහිත සන්දර්භයක් තුළ ඵලදායී ලෙස ජාතික ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රමෝපායන් සහ ක්‍රියාමාර්ග ඵලදායී ලෙස ප්‍රවර්ධනය කළ හැකිය.

2) ජාතික මට්ටමේ සැලකිය යුතු අවස්ථාවන්හි දී මධ්‍යම රජය, ජාතික මට්ටමේ අධිකාරීන්, අංශ සහ පාර්ශ්වකරුවන් අතර යෝග්‍ය පරිදි වගකීම් බෙදාගැනීම:

ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා මධ්‍යම රජය සහ ජාතික මට්ටමේ අධිකාරීන්, මණ්ඩල, අංශ සහ පාර්ශ්වකරුවන් ජාතික අවශ්‍යතාවන්ට සහ පාලන ව්‍යුහයන්ට යෝග්‍ය ලෙස වගකීම් බෙදාගැනීම ආපදා අවදානම් කළමනාකරණයේදී අවශ්‍ය වේ.

3) සංවර්ධනය සඳහා ඇති අයිතිය ද ඇතුළත්ව සියළුම මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය හා සුරක්ෂිත කරමින් පුද්ගලයන් සහ වත්කම් ආරක්ෂා කිරීම.

කිසිදු බෙදීමකින් තොරව රටේ ලිඛිත නීතියට අනුගතව පුද්ගලයන්, දේපළ, සෞඛ්‍ය, ජීවනෝපාය, ඵලදායී වත්කම් මෙන්ම සංස්කෘතික සහ පාරිසරික වත්කම් ආරක්ෂා කිරීම.

4) සියළු දෙනාගේ සහභාගිත්වය

ආපදා අවදානම අවම කිරීම සඳහා සමාජයේ සියළු දෙනාගේ සහයෝගීතාව සහ සහභාගිත්වය අවශ්‍ය වේ. ආපදාවලින් පීඩාවට පත්වන ජනතාව, විශේෂයෙන්ම දුප්පත් ජනතාව වෙත අවධානය යොමුකරමින් අසමානුපාතිකව වෙන් කොට නොසලකන සහභාගිත්වයක් අවශ්‍ය වේ. ස්ත්‍රී, පුරුෂ සමාජභාවය, වයස, ආබාධ තත්ත්වයන් සහ සංස්කෘතික පැතිකඩ සියළු වැඩසටහන් වල සහ ව්‍යවහාරයන්හි ඇතුළත් කළ යුතු අතර “කිසිවෙකු මගහැර නොයාම” පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් ජනතාව ගේ ස්වේච්ඡා සහභාගිත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමුකරමින් කටයුතු කළ යුතුය.

5) ප්‍රාදේශීය, උප-ජාතික සහ ජාතික මට්ටමේ දී විධායක සහ ව්‍යවස්ථාදායක මට්ටමේ සියළු රාජ්‍ය ආයතන පූර්ණ වශයෙන් දායකවීම.

අංශ තුළ සහ අංශ අතර සහ සියලු පාර්ශව අතර සෑම මට්ටමකදීම පවතින සම්බන්ධීකරණ යාන්ත්‍රණය මත ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ කළමනාකරණය තීරණය වේ. එනිසා සියළු මට්ටම්වලදී පූර්ණ ලෙස ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ කළමනාකරණය සඳහා දායකවීමත් සෑම රාජ්‍ය ආයතනයකම ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ විධායක සහ ව්‍යවස්ථාදායක මට්ටමින් පූර්ණ ලෙස දායකවීමත් ව්‍යාපාර සහ ශාස්ත්‍රීය අංශය ද ඇතුළත්ව අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රවේශ, පාර්ශ්වකාරිත්ව, වගවීම තුළ ඇති අනුපූරකත්වය සහ පසු විපරම ද තහවුරු කෙරෙන රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික පාර්ශ්වකරුවන් අතර පැහැදිලි ලෙස වගකීම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

6) යෝග්‍ය පරිදි සම්පත්, දිරි දීමනා සහ තීරණ ගැනීමේ වගකීම් ලබාදීම තුළින් පළාත් පාලන ආයතන සහ ප්‍රජාව බල ගැන්වීම.

මහ පෙන්වීම සහ සම්බන්ධීකරණය සඳහා මධ්‍යම රජය සතු කාර්යභාරයට ගරුකිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වන අතර යෝග්‍ය පරිදි සම්පත්, දිරිගැන්වීම් සහ තීරණ ගැනීමේ වගකීම් ඇතුළුව ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා පළාත් සභා, පළාත් පාලන ආයතන සහ ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන් සවිබල ගැන්වීම සහ බලතල සක්‍රීය කිරීම,

07) බහු ආපදා ප්‍රවේශයක් භාවිතා කරන අතරතුර අවදානම දැනුම්දීම සහ තීරණ ගැනීම ඇතුළත් කිරීම.

සාම්ප්‍රදායික දැනුමින් පොහොසත් වූ පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි, යාවත්කාලීන, පහසුවෙන් වටහාගත හැකි, විද්‍යාත්මක පදනමක් සහිත, සංවේදී නොවන අවදානම් තොරතුරු, ලිංගභේදය, වයස සහ අබාධ තත්ත්වයන් ආදී වශයෙන් වෙන් කරන ලද දත්ත සහ තොරතුරු විවෘත හුවමාරු කිරීම සහ බෙදාහැරීම මත පදනම්ව සියල්ල ඇතුළත්ව දැනුවත්වූ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් තුළින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා බහු ආපදා ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය වේ.

08) විවිධ අංශ භරතා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති, සැලසුම්, භාවිතයන් සහ යාන්ත්‍රණයන්හි එකිනෙකට ඇති බැඳීම සලකා සලකා බැලීම.

තිරසාර සංවර්ධනයක් අත් කර ගැනීම සඳහා ආපදා අවදානම අවම කර ගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා අදාළ ප්‍රතිපත්ති, සැලසුම්, පරිවෘත්ත සහ යාන්ත්‍රණ සකස් කිරීම, ශක්තිමත් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් තිරසර සංවර්ධනය සහ වර්ධනය, ආහාර සුරක්ෂිතතාව, සෞඛ්‍ය සහ සුරක්ෂිතතාව, දේශගුණ විපර්යාස සහ විචල්‍යතා, ආර්ථික, පාරිසරික කළමනාකරණය සහ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ න්‍යාය පත්‍ර අතර යෝග්‍ය පරිදි අනුකූලතාවයක් ඇති කිරීම අරමුණු කළ යුතු වේ.

09) අවදානම අවම කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපායන් තීරණය කිරීමේ දී ආපදා අවදානම ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සහ අවදානමෙහි විශේෂිත වූ ගති ලක්ෂණ පිළිබඳ සලකා බැලීම.

ආපදා අවදානම් නිර්මාණය කරනු ලබන හේතු කාරක ප්‍රාදේශීය, උප-ජාතික, ජාතික, කලාපීය සහ ගෝලීය විෂය පථයට අයත් විය හැකිය. ආපදා අවදානම තුළ ප්‍රාදේශීය සහ විශේෂිත ගති ලක්ෂණ තිබෙන අතර ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා පියවර ගැනීමේ දී ඒ පිළිබඳ වටහාගත යුතුය. පශ්චාත් ආපදා ප්‍රතිචාර සහ නැවත යථාතත්වයට පත්වීම මත පදනම්ව දැනට පවතින ආපදා අවදානම සහ වියදම් සැලකිල්ලට ගෙන ආයෝජනය කිරීම.

ආපදා අවදානම් පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතුව රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් සිදුකරන ආයෝජන ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු අතර එමගින් පශ්චාත් ආපදා ප්‍රතිචාර සහ නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය වඩා ඵලදායී වන අතර එය තිරසර සංවර්ධනය දායක වේ.

10) පශ්චාත් ආපදා ප්‍රතිචාර සහ නැවත යථාතත්වයට පත්වීම මත පදනම්ව දැනට පවතින ආපදා අවදානම සහ වියදම් සැලකිල්ලට ගෙන ආයෝජනය කිරීම.

ආපදා අවදානම් පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතුව රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් සිදුකරන ආයෝජන ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු අතර එමගින් පශ්චාත් ආපදා ප්‍රතිචාර සහ නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය වඩා ඵලදායී වන අතර එය තිරසර සංවර්ධනය දායක වේ.

11) නව ආපදා ඇතිවීම වැළැක්වීම සහ පවතින ආපදා අවදානම අඩු කිරීම සඳහා “නැවත වඩා හොඳින් ගොඩනැගීම”

පශ්චාත්-ආපදා ප්‍රතිස්ථාපනය, පුනරුත්ථාපනය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ අදියරේදී, "නැවත වඩා හොඳින් ගොඩ නැගීම" තුළින් ආපදා අවදානම නිර්මාණයවීම වැළැක්වීම සහ ආපදා අවම කිරීම සහ ආපදා අවදානම පිළිබඳ මහජනයාගේ අධ්‍යාපනය, දැනුවත්භාවය වැඩි කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

ඵලදායී සහ අර්ථාන්විත පාර්ශ්වකාරිත්වයක් සහ රජය මගින් ලබාදෙන සංවර්ධන සහාය සම්බන්ධ කැපවීම සාක්ෂාත්කරගැනීම ද ඇතුළත්ව ප්‍රාදේශීය මට්ටමට ජාතික මට්ටමේ සහයෝගිතාව තවදුරටත් දිගු කරමින් සහ ශක්තිමත් කරමින් කටයුතු කිරීම ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ඵලදායී ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

12) ජාතික පාර්ශ්වකාරිත්වයන් සහ සහයෝගිතාවන් හි ගුණාත්මකභාවය, ඵලදායී, අර්ථාන්විත සහ ශක්තිමත් විය යුතුය.

ඵලදායී සහ අර්ථාන්විත පාර්ශ්වකාරිත්වයක් සහ රජය මගින් ලබාදෙන සංවර්ධන සහාය සම්බන්ධ කැපවීම සාක්ෂාත්කරගැනීම ද ඇතුළත්ව ප්‍රාදේශීය මට්ටමට ජාතික මට්ටමේ සහයෝගිතාව තවදුරටත් දිගු කරමින් සහ ශක්තිමත් කරමින් කටයුතු කිරීම ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ඵලදායී ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

13 රජය සහ පළාත් පාලන ආයතන පාර්ශ්වකාරීත්වයන් මගින් පළාත් පාලන ආයතන සඳහා ලබා දෙනු ලබන සහය පළාත් පාලන ආයතන විසින් හඳුනාගත් අවශ්‍යතා සහ ප්‍රමුඛතා අනුව ප්‍රමුඛතාව ලබාදීම.

සුවිශේෂී ආපදා අවදානම් අභියෝගවලට මුහුණ දෙන සහ අඩුම සංවර්ධිත පළාත්වල සහ පළාත් පාලන ආයතන මෙන්ම සියලුම පළාත් සභාපළාත් පාලන ආයතනවලට ඔවුන්ගේ / මුඛතා අනුව මූල්‍යතාවලට ගැලපෙන පරිදි සහ ඔවුන් විසින් හඳුනාගත් පරිදි ප්‍රඥාප්තිය, තාක්ෂණ හුවමාරුව සහ ධාරිතා ගොඩනැගීම ඇතුළුව ප්‍රමාණවත්, තිරසාර සහ කාලෝචිත ආධාර සැපයීම.

9. ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන “පියවර 8”

ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග/ සැලසුම් සංවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රායෝගික සහ ශක්‍ය ක්‍රමය ලෙස “පියවර 8” හඳුනාගෙන ඇති අතර එමඟින් සෑම තරාතිරමකම නායකයින්ට සහ සැලසුම්කරුවන්ට ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග/ සැලසුම් සකස් කිරීමට සහ අධීක්ෂණය කිරීමට අවශ්‍ය දැනුම ලබා දෙනු ලබයි.

පියවර 1 : ප්‍රාදේශීය ආපදා තොරතුරු රැස් කිරීම

- 1) ජාතික හෝ ඉහළ අධිකාරීන් විසින් සකස් කරන ආපදා තොරතුරු පරිශීලනය කිරීම
- 2) උවදුරු පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රමාණවත් නොවන විට දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා පවතින කාලය සහ අයවැය සලකා බලා ඒ වෙනුවට ඓතිහාසික ආපදා වාර්තා සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගැනීම.

මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- පැවතිය හැක්කේ කුමන වර්ගයේ ආපදා ද??
- මෙම ආපදා පවතින්නේ කොහේද ?

පියවර 2: ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් හඳුනාගැනීම

- 1) සංවර්ධනයට බාධා ඇතිකරන දැනට පවතින සහ අනාගතයේ ඇතිවිය හැකි අවදානම් හඳුනාගන්න.
- 2) විශාල පරිමාණයේ බලපෑමක් ඇතිකළ හැකි අවදානම් හඳුනාගෙන ප්‍රමුඛතාව අනුව පෙළ ගස්වන්න.
- 3) 2020 දක්වා ප්‍රමුඛතාව ලබා දී තිබෙන අවදානම් සඳහා අවධානය යොමු කරන්න. අනෙක් ඒවාට 2020 න් පසුව අවධානය යොමු කරන්න.

මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- අවදානමට ලක්වී තිබෙන ප්‍රදේශ කවරේද? ඒ මක්නිසාද?
- අනාගතයේ අවදානමට ලක්විය හැක්කේ කුමන ප්‍රදේශවලද? ඒ ඇයි?
- වැඩි අවදානමක් සහිත ආපදාමොනවා ද?
- නාගරික සංවර්ධන සැලසුම්වල අන්තර්ගතය සහ ප්‍රගතිය කුමක් ද?
- මිනිසුන් ජීවත් වන්නේ කොහේ ද?
- තීරණාත්මක යටිතල පහසුකම් සහ මූලික සේවා පහසුකම් මොනවාද? ඒවා පිහිටා තිබෙන්නේ කොහේ ද?

පියවර 3: ජාතික සහ අනෙකුත් අධිකාරීන් විසින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ස්ථිර කිරීම

- 1) රජයන් විසින් සංවර්ධනය කරන ලද නාගරික සැලසුම් සහ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් පිළිබඳ අවදානය යොමු කිරීම සහ එම එක් එක් ආපදා වර්ගයේ ප්‍රධාන ව්‍යුහාත්මක ක්‍රියාමාර්ග තහවුරු කරගැනීම.

මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- හඳුනාගත් අවදානම් ප්‍රදේශවල අවම කිරීම සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති තිබේ ද ?
- හඳුනාගත් අවදානම් ප්‍රදේශවල අවදානම අවම කිරීම සඳහා අනාගතයේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට ව්‍යාපෘති කිරීමට නියමිත යම්කිසි සැලසුම් තිබේ ද? ඒ මොනවාද?
- ආපදා අවදානම අවම කිරීම සඳහා සම්බන්ධ වන සංවිධාන කවරේ ද?

පියවර 4: කාල පරාසයන් සලකා බලා ශේෂ ඒ අවදානම් හඳුනාගැනීම

- 1) ව්‍යුහාත්මක ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා කරගැනීමට කාලයක් ගතවේ. එබැවින් ව්‍යුහාත්මක ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම අධ්‍යයනය කරන්න
- 2) කාල ශ්‍රේණියට අනුරූප ශේෂ ඒ අවදානමේ වෙනස්කම් හඳුනාගන්න.

මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- දැනට ක්‍රියාත්මක වන සහ සැලසුම්කරන ලද ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු අවම විය හැකි අවදානම් කවරේද?
- හඳුනාගත් සියළුම ව්‍යාපෘති සම්පූර්ණ කිරීමට කොපමණ කාලයක් ගතවේද? ඉතිරි වී ඇති අවදානම් මොනවාද?

පියවර 5: පළාත් පාලන ආයතන විසින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ගනු බලන පියවර ලැයිස්තු ගත කිරීම

- 1) ශේෂ වූ අවදානම අවම කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක සහ ව්‍යුහාත්මක නොවන ක්‍රියාමාර්ග අංශ දෙකම ඇතුළත්ව අවශ්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ලැයිස්තුගත කිරීම.
- 2) පළාත් පාලන ආයතන සකස් කරන ලද ඉඩම් පරිහරණ සැලසුම් ආදිය අධ්‍යයනය කර ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුමට ඇතුළත් කිරීම.

මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- අවදානම අවම කිරීම සඳහා දායකත්වය සපයන්නේ කුමන ආකාරයේ ක්‍රියාමාර්ගයන්ද ?
- මෙම ක්‍රියාමාර්ග කෙටිකාලීන, මධ්‍ය කාලීන සහ දිගු කාලීන වශයෙන් වර්ග කරන්න.
- මෙම ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජයේ අවධානය යොමු කළ යුත්තේ කුමන මට්ටම් වලදීද?

පියවර 6: ආපදා අවදානම් අවම කිරීම ප්‍රමුඛතාව අනුව පෙළ ගැස්වීම

- 1) ශක්‍යතාව, පිරිවැය ඵලදායිතාව, මූල්‍ය සම්පත් ආදිය සැලකිල්ලට ගෙන අවශේෂ අවදානම් අවම කිරීම සඳහා කෙටි ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කිරීම.
- 2) ව්‍යුහාත්මක සහ ව්‍යුහාත්මක නොවන ක්‍රියාමාර්ගයන්හි වඩාත් හොඳ ශක්‍යතාව සොයාගැනීම.
- 3) සංවර්ධිත සැලසුම් සඳහා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ එකඟතාවසහ රජයේ අනුමැතිය ලබාගැනීම.

මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- ශේෂ වූ අවදානම අවම කිරීම සඳහා වඩාත් වැදගත් ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද?
- අවදානම් අවම කිරීම සඳහා තිබෙන ඊළඟ වැදගත් ක්‍රියාමාර්ගය කුමක් ද?
- මෙම ක්‍රියාමාර්ග සත්‍ය වශයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කළ හැක්කේ කෙසේද?

පියවර 7: අවශ්‍ය මට්ටම් වලදී අයවැය ප්‍රතිපාදන සකස් කර ගැනීම

- 1) ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන වැය දැරීමට වගකිවයුතු සංවිධානයක් හඳුනාගැනීම. අයවැය ප්‍රමාණවත් නොවන අවස්ථාවකදී අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර අරමුදල් සපයා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

මූලික වගයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- ❑ අදාළ ආයතන කවරේද?
- ❑ අදාළ ආයතන වියදම් බෙදාගන්නේ කෙසේද?
- ❑ අදාළ ආයතන අතර සාකච්ඡා කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය කුමක් ද?
(උදා:- නිලධාරීන්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට සහා රැස්වීම් වලට සහභාගි වීම, භාණ්ඩාගාරය සමඟ සාකච්ඡා කිරීම, ආධාර දෙන්නන්ට යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම ආදිය.)

පියවර 8. ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ එය කලින් කලට සමාලෝචනය කිරීම

- 1) තත්ත්වයන් වෙනස් වීමට අනුගත වීම සඳහා උවදුරු තොරතුරු සහ ජාතික ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ද ඇතුළත්ව සැලසුම් කලින් කලට සමාලෝචනය කිරීම සහ සංශෝධනය කිරීම.

මූලික වගයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රශ්න.

- ❑ මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී එක් එක් ආයතනයේ භූමිකාව සහ වගකීම කුමක් ද?
- ❑ සැලසුම් සමාලෝචනය කළ යුත්තේ කවර කාලසීමාවකට පසුද ?
- ❑ සමාලෝචනය කළ යුතුවන්නේ කවර කොටස් ද? (උදා:- උවදුරු තොරතුරු, ජාතික ආපදා අවදානම් සැලැස්ම, ඉඩම් භාවිතය ආදිය)
- ❑ සංශෝධනය කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටිය කුමක් ද?

10. ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පරිපාලන ක්‍රමෝපාය

සම්පත් භාවිතය සහ තීරණ ගැනීමේ වගකීම් හරහා සියළුම රාජ්‍ය මට්ටමේ නිලධාරීන් සම්බන්ධ කරගනිමින් යෝග්‍ය පරිදි පළාත් පාලන ආයතන සහ ප්‍රජාවන් සවිබලගැන්වීමට / දෛර්ශමත් කිරීමටත් එසේම 2015-2030 ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන සෙන්දායි රාමුව යටතේ හඳුනාගත් “මගපෙන්වීමේ මූලධර්ම” සහ “ප්‍රමුඛතාවන්” වලට අනුගත වෙමින් අවදානම් පිළිබඳව දැනුම්දීමට මෙම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යුහය තුළින් යෝජනා කරයි.

ඒ අනුව, මෙම "ක්‍රමෝපාය" යටතේ ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවමකිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාතික, දිස්ත්‍රික් සහ පළාත් පාලන මට්ටම් යන උපාය මාර්ගික මට්ටම් තුන තුළ ක්‍රියා කිරීමට "ක්‍රියාකාරී කමිටු" පහක් (05) හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒ ඒ ක්‍රියාකාරී කමිටුවල වගකීම සහ වගවීම පහත සඳහන් කර ඇත.

- (1) ජාතික තලය: ක්‍රමෝපායික මට්ටමේ තීරණ ගැනීම සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සමඟ සෘජුව වැඩ කළ යුතු ය. ප්‍රගතිය ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සභාවට වාර්තා කිරීම මෙම කමිටුවේ වගකීමකි.
- (2) පළාත් මට්ටම: සමස්ථ අධීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් වගකියන අතර ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් හඳුනාගන්නා ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය දක්වන අතර ජාතික මට්ටමේ කමිටුවල

තීරණාත්මක/ ප්‍රධාන ගැටළු සාකච්ඡා කරන අතර අවශ්‍ය නම් ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සභාවේද එය සාකච්ඡා කරයි.

(3) දිස්ත්‍රික්ක මට්ටම: දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ සම්බන්ධීකරණ ඒකක සමඟ කටයුතු කරයි. ජාතික, උපජාතික සහ පළාත් මට්ටමේ ආයතන වලට ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීම යටතේ හඳුනාගන්නා දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ ගැටළු අවශ්‍ය නම් ඒවා තීරණාත්මක / ප්‍රධාන ගැටළු වන්නේ නම් දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන කමිටුවල සාකච්ඡා කිරීම.

(4) පළාත් පාලන මට්ටම: රජය වෙනුවට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මෙම මට්ටමේ දී සම්බන්ධීකරණය කළ යුතු ය. මෙම සම්බන්ධීකරණය අදාළ පළාත් පාලන ආයතන සහ අනෙකුත් උප ජාතික සහ පළාත් මට්ටමේ අදාළ පළාත් පාලන ආයතන යටතේ කටයුතු කරන විවිධ පළාත් මට්ටමේ උවදුරු වල පවතින අවශේෂ අවදානම් හඳුනාගන්නා ආයතන සමඟ විය යුතු අතර ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් යටතේ පවතින ප්‍රමුඛතාවන් සහ අවශ්‍යතාවන් සැලකිල්ලට ගනිමින් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන කමිටුවලදී හඳුනාගන්නා ගැටළු ද සාකච්ඡා කරයි. පළාත් පාලන ආයතන මට්ටමේ පවතින “ස්ථාවර කමිටු” ද අදාළ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වැඩි බලතල ලබා ගැනීමට පිහිටුවනු ඇත.

(5) කොට්ඨාස මට්ටම: කොට්ඨාසයේ අදාළ සහිකයා සහ ග්‍රාම නිලධාරීවරයා අනෙකුත් නිලධාරීන් සහ ප්‍රජා නායකයන් සමඟ එකට කටයුතු කර “කොට්ඨාස මට්ටමේ කාරක උප කමිටුවක්” ලෙස කටයුතු කරමින් අදාළ ප්‍රදේශ වල හඳුනාගත් අවදානම් වඩාත් නිශ්චිත සහ නිවැරදි ආකාරයට “ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ කාරක කමිටුව” වෙත තොරතුරු ලබා දීම සහ විශේෂිත බල ප්‍රදේශය තුළ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ වැඩ කමිටුවේ මගපෙන්වීම යටතේ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමට කටයුතු කිරීම.

10.1. ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කමිටු සකස් කිරීම

(1) කොට්ඨාස/ ග්‍රාමනිලධාරී මට්ටමේ කාරක උප කමිටු

අරමුණ:

ජාතික මට්ටමේ නිසි නියෝජිතායතන සහ ස්වේච්චා සේවකයන් පළාත් පාලන මට්ටමින් කටයුතු කරමින් ජාතික මට්ටමින් හඳුනාගත හැකි සියළුම ව්‍යසනවලට අදාළ ආපදා අවදානම ඉහළ මට්ටමින් හඳුනාගෙන නිලධාරීන් විසින් ගත යුතු සියළු ප්‍රතිකර්මය ක්‍රියා සිදුකර ප්‍රජා මට්ටමේ අවදානම් ද හඳුනාගෙන එවන් තොරතුරු පළාත් පාලන ආයතන වලට හෝ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමේ ක්‍රියාකාරී කමිටු වලට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා ලබා දීම.

නිර්ණායක/ කොන්දේසි:

- උනන්දුවක් දක්වන ප්‍රදේශය ලෙස කොට්ඨාස ප්‍රදේශය සැලකීම
- ස්වේච්ඡා යාන්ත්‍රණයක් ලෙස ආරම්භ කිරීම.
- උපරිම සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව (හැකිනම්) විස්සකට සීමා කිරීම
- වසරකට (මසකට වරක්) අවම වශයෙන් රැස්වීම් 12ක් වත් පැවැත්වීම
- රැස්වීමේ වියදම් සාමාජිකයන් අතර හෝ අදාළ පළාත් පාලන ආයතනය මගින් දරා ගැනීම.
- පළාත් පාලන ආයතනයේ නගරාධිපති/ සභාපතිගේ උපදෙස් සහිතව ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් කමිටු සාමාජිකයන් පත් කිරීම.

කාරක සභාවේ සංයුතිය:

- කොට්ඨාස සහිත- සභාපති
- පළාත් පාලන ආයතනය විසින් නම්කරන ලද සාමාජිකයන්
- ග්‍රාම නිලධාරී
- සමෘද්ධි නිලධාරී
- ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරීන්
- ප්‍රධාන ස්වාමිත්වභන්සේ/ පාසලේ විදුහල්පති/ හෝ එවන් ඕනෑම ස්වේච්ඡා සම්පත් දායකයෙක්
- ප්‍රජා මූලික සංවිධාන නිලධාරීන් (සිටියි නම්)
- ලේකම් / කැඳවුම්කරු- ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථාන නිලධාරී, අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ නිලධාරී හෝ කමිටුව විසින් නම් කරන කමටු නිලධාරියෙක්

කාරක සභාවේ වගකීම්:

- අවදානම් හෝ ඇතිවිය හැකි ආපදා පිළිබඳව කල්තියා හඳුනාගැනීමට හැකිවීම
- අවදානම් අවම කළ හැකි හෝ වැඩිවිය හැකි ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රාදේශීය සහ / හෝ ජාතික මට්ටමේ වැඩසටහන් සලකා බැලීම
- පවතින සම්පත් භාවිතා කරමින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සලකා බැලීම/ සංවිධානය කිරීම හෝ අවශ්‍ය නම්, පළාත් පාලන ආයතන හෝ ප්‍රාදේශීය ලේකම් හෝ වෙනත් දායකයෙකුගේ සහාය ලබා ගැනීම
- ඕනෑම ආපදාවකට ප්‍රතිචාර දැක්වීම / ආපදාවක් සිදුවන්නේ නම්
- පළාත් පාලන ආයතනයක උප කාරක සභාවක් ලෙස / ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ කාරක කමිටුවක් ලෙස කටයුතු කිරීම
- සියළුම ප්‍රධාන ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ගැටළු, නොවිසඳු ගැටළු සහ සංවර්ධන අවශ්‍යතා හඳුනාගතයුතු අතර ස්ථිර විසඳුමක් සඳහා ප්‍රාදේශීය කාරක කමිටුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
- ප්‍රදේශයේ ප්‍රත්‍යස්ථතාව ගොඩනැගීම සඳහා සියළු කටයුතු පසු විපරම් කිරීම.

(2) පළාත් පාලන ආයතන/ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමේ කාරක කමිටු

අරමුණ:

ජාතික මට්ටමේ නිසි නියෝජිතායතන සහ ස්වේච්ඡා සේවකයන් පළාත් පාලන මට්ටමින් කටයුතු කරමින් ජාතික මට්ටමින් හඳුනාගත් සියළුම ව්‍යසනවලට අදාළ ආපදා අවදානම ඉහළ මට්ටමින් හඳුනාගෙන කොට්ඨාස/ ග්‍රාම නිලධාරීන් මට්ටමේ කාරක කමිටු විසින් හඳුනාගත් අවදානම් ප්‍රදේශ වෙත අවධානය යොමු කරමින් මගපෙන්වීමේ මූලධර්ම, ඉලක්ක, ප්‍රමුඛතාවන් සහ ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමට අදාළ “පියවර 8” වෙත අවධානය යොමු කරමින් නිලධාරීන් විසින් ගත යුතු සියළු ක්‍රියා සිදුකිරීම. ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග අදාළ සීමාව ඉක්මවා යන්නේ නම් එය අදාළ දිස්ත්‍රික් සහ / හෝ පළාත් සභාව වෙත අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතුව ඇත. සැලසුම ක්‍රියාත්මක කිරීම පහසු කිරීම සඳහා “ස්ථාවර කාරක සභා” පළාත් පාලන මට්ටමින් පිහිටුවනු ඇත.

නිර්ණායක / කොන්දේසි:

- උනන්දුවක් දක්වන ප්‍රදේශය ලෙස පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශය සැලකීම.

- පළාත් පාලන කොමසාරිස් / නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්ගේ උපදෙස් සහිතව දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාරක සභා සාමාජිකයන් පත් කිරීම
- උපරිම සාමාජික ගණන (හැකිනම්) 50 ලෙස පත් කිරීම
- අවම වශයෙන් මසකට එක් වරක්වත් රැස්වීම් පැවැත්වීම
- රැස්වීමේ වියදම් අදාළ පළාත් පාලන ආයතනය විසින් දරා ගැනීම

කමටුවේ සංයුතිය:

- පළාත් පාලන ආයතන සභාපති හෝ නගරාධිපති - සභාපති
- ප්‍රාදේශීය ලේකම්/ ලේකම්වරු- සම සභාපති
- කොමසාරිස්/පළාත් පාලන ආයතනයේ ලේකම් - ලේකම්
- නියෝජ්‍ය නගරාධිපති / පළාත් පාලන ආයතන උප සභාපති
- පළාත් පාලන ආයතනයේ විරුද්ධ පක්ෂයේ නායකයා ඇතුළුව සභාපතිවරයා/ නගරාධිපති විසින් සභාවේ අනුමැතිය සහිතව නම් කරන සාමාජිකයන් පස් දෙනෙක්
අනෙකුත් සාමාජිකයන්ට කලින් දැනුම් දී අවශ්‍ය අවස්ථාවල සහභාගි විය හැකිය
- පළාත් සභා සාමාජිකයන් 1 හෝ (උපරිම 2)පලාතේ ප්‍රධාන ඇමති විසින් නම් කරන, විශේෂයෙන්ම අදාළ ප්‍රදේශය නියෝජනය කරන
- දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ ඒකකය නියෝජනය කරමින් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ නියෝජිතයෙක්
- පොලිස් ස්ථානාධිපති
- සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී - සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව
- නියෝජ්‍ය පළාත් පාලන කොමසාරිස් කාර්යාලයේ ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරී
- CPHI ප්‍රධාන මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක නිලධාරී
- ප්‍රාදේශීය නිලධාරී - කෘෂි සේවා
- කළාප අධ්‍යක්ෂ අධ්‍යාපන
- ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරී
- සමාදේශි කළමනාකරු
- සියළුම ග්‍රාම නිලධාරීවරු (අවශ්‍ය පරිදි)
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිලධාරියෙක්
- නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ නිලධාරියෙක්
- විදුලිබල මණ්ඩලයෙහි නිලධාරියෙක්
- මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරි/ පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ නිලධාරියෙක්
- විදුලි සන්දේශ අධිකාරියේ නිලධාරියෙක්
- වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙක්
- සභාපති- සමුපකාර සේවා
- යුධ හමුදාව
- කෘෂි සංවර්ධන නිලධාරී
- වාණිජ මණ්ඩලය නියෝජනය කරන සාමාජිකයෙක්
- රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, ජාත්‍යන්තර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, එම ප්‍රදේශයේ වැඩ කරන ප්‍රජා මූල සංවිධාන (හැකිනම්) (උදා:- ශ්‍රී ලංකා රතු කුරුස සංවිධානය, ශාන්ත ජෝන් ඇම්බියුලන්ස් සේවය)
- වෙනත් නිලධාරීන් ද ඇතුළත් විය හැකිය

- වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙක්
- ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව/ අභ්‍යන්තර ධීවර නිලධාරියෙක්
- ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ නිලධාරියෙක්
- භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ සහ පතල් කාර්යාලයේ නිලධාරියෙක්
- වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙක්
- දැව සංස්ථාවේ නිලධාරියෙක්
- වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙක්
- වතු නියෝජිතයෙක්

කාරක සභාවේ වගකීම් :

- ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් සකස් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, යාවත් කාලීන කිරීම සහ අනුගතවීම/ කාර්යසාධනය අධීක්ෂණය කිරීම
- නියෝජ්‍ය පලාත් පාලන කොමසාරිස් සහ දිස්ත්‍රික් ලේකම් ට තීරණ පිළිබඳ වාර්තා කිරීම.
- අදාළ බල ප්‍රදේශය තුළ යම්කිසි අවදානමක් හෝ ඇතිවිය හැකි ආපදාවක් කල් ඇතිව හඳුනාගැනීම
- යම් කිසි ප්‍රදේශයක අවදානම උග්‍රවිය හැකි අවස්ථාවල හෝ අවදානම අවම කිරීමට හැකියාව ඇති ප්‍රාදේශීය හෝ ජාතික මට්ටමේ වැඩසටහන් හඳුනාගැනීම
- පවතින සම්පත් යොදාගෙන ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සලකා බැලීම සහ අවශ්‍ය නම් පලාත් සභා හෝ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල හෝ වෙනත් ආධාර දෙන නියෝජිතයන්ගෙන් සහාය ලබා ගැනීම
- සැලසුම්කරන ලද පරිදි පවතින සම්පත් භාවිතා කරමින් පවතින “සිද්ධි විධාන පද්ධතිය (ICS)” (පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම ද ඇතුළත්ව) අනුව සිදුවන ආපදා වල ප්‍රතිචාර දැක්වීම
- කමිටුවට දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ මෙහෙයුම් කමිටුවේ උප කමිටුවක් ලෙස කටයුතු කිරීම සහ නිරන්තර කාර්ය සාධනය අවධානය සඳහා යොමු කිරීම
- ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සංවර්ධනය / වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ මෙහෙයුම් නිර්ණායක භාවිතා කිරීමේ අවශ්‍යතාව සහ අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීම;
- ප්‍රතිඵල ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධීකරණ කමිටු වලදී නිරන්තරයෙන් සාකච්ඡා කිරීම
- සියළුම ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ගැටළු, නොවිසඳුණු ගැටළු සඳහා ස්ථීර විසඳුම් ලබා ගැනීමට ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධීකරණ කමිටු වෙත යොමු කළ යුතුය.
- පවතින සම්පත් භාවිතයෙන් පලාත් පාලන ආයතනය / ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමින් විසඳිය නොහැකි ඕනෑම ගැටළුවක් අදාළ දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ ඒකකයේ මෙහෙයුම් කමිටුව වෙත ඉහළ අධිකාරියෙන් සහාය ලබා ගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(3) දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ මෙහෙයුම් කමිටු

අරමුණ:

ජාතික මට්ටමේ නිසි නියෝජිතයන් සහ ස්වේච්චා සේවකයන් පළාත් පාලන මට්ටමින් කටයුතු කරමින් ජාතික මට්ටමින් හඳුනාගත් සියළුම ව්‍යාප්තවලට අදාළ ආපදා අවදානම් ඉහළ මට්ටමින් හඳුනාගෙන පළාත් පාලන ආයතන/ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමින් කාරක කමිටු විසින් හඳුනාගත් අවදානම් ප්‍රදේශ වෙත අවධානය යොමු කරමින් මග පෙන්වීමේ මූලධර්ම, ඉලක්ක, ප්‍රමුඛතාවන් සහ ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමට අදාළ “පියවර 8” වෙත අවධානය යොමු කරමින් නිලධාරීන් විසින් ගත යුතු සියළු ක්‍රියා සිදුකිරීම. ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග දිස්ත්‍රික්ක හෝ පළාත් මට්ටමේ අදාළ සීමාව ඉක්මවා යන්නේ නම් එය ජාතික මට්ටමේ ක්‍රමෝපායකි කමිටුව වෙත ජාතික හෝ ඉහළ තලයේ සහාය ලබා ගැනීම සඳහා යොමු කළ යුතු ය.

නිර්ණායක / කොන්දේසි:

- අදාළ ප්‍රදේශය ලෙස දිස්ත්‍රික්කය සලකා බලනු ඇත.
- කාරක සභාවේ සාමාජිකයන් පත් කිරීම පලාතේ ආණ්ඩුකාරවරයා විසින් සිදු කරයි
- උපරිම සාමාජික සංඛ්‍යාව (ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු හැර) උපරිමය 45 ක් ලෙස (හැකිනම්) තබා ගැනීම
- රැස්වීම් අවම වශයෙන් මාස දෙකකට වරක්වත් පැවැත්වීම
- රැස්වීමේ වියදම දිස්ත්‍රික් ලේකම් හෝ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් දැරීම

කමිටුවේ සංයුතිය:

- දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවේ සභාපති - සභාපති
- දිස්ත්‍රික් ලේකම්- ලේකම්
- නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන ලේකම් (සැලසුම්)
- කැඳවුම්කරු - සහකාර අධ්‍යක්ෂ - දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ ඒකක
- නියෝජ්‍ය පළාත් පාලන කොමසාරිස්
- දිස්ත්‍රික් සැලසුම් අධ්‍යක්ෂ
- දිස්ත්‍රික් ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරියෙක්
- සියළුම ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු
- නියෝජ්‍ය පොලිස්පති/ ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් අධිකාරි - පොලිසිය
- බ්‍රිගේඩ් කමාන්ඩර් සහ මිලිටරි පොලිසියේ නිලධාරීන් - දිස්ත්‍රික්කයේ යුධ කඳවුරු නියෝජනය කරමින්
- පළාත් සෞඛ්‍ය සේවා දෙපාර්තමේන්තුව හෝ RDSH සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව
- දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන ඉංජිනේරු- විදුලිබල මණ්ඩලය
- දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන ඉංජිනේරු - ජලාපවාහන මණ්ඩලය
- දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිලධාරියෙක්
- දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන ඉංජිනේරු - වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව සහ පළාත් වාරිමාර්ග
- දිස්ත්‍රික් / කෘෂි කොමසාරිස්- කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- ප්‍රධාන ගිනි නිලධාරි / ස්ථානාධිපති
- කාලගුණ අධීක්ෂණ කාර්යාලය නියෝජනය කරමින් කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙක්
- දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන නිලධාරි - ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය- යෝග්‍ය පරිදි
- දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන ඉංජිනේරු- විදුලි සන්දේශ
- දිස්ත්‍රික් ප්‍රධාන වෙරළ සංරක්ෂණ නිලධාරි- යෝග්‍ය පරිදි

- ප්‍රධාන ඉංජිනේරු මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- දිස්ත්‍රික් අධ්‍යක්ෂ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
- අධ්‍යක්ෂ (ඉඩම් භාවිතාව සැලසුම්)
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී - මිනුම්පති දෙපාර්තමේන්තුව
- වාණිජ මණ්ඩලය නියෝජනය කරමින් නියෝජිතයෙක්
- රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, අන්තර්ජාතික රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, ප්‍රජා මූල සංවිධාන සහ හැකිනම් රතු කුරුස සංවිධානය, ශාන්ත ජෝන් ගිලන්රථ සේවය නියෝජනය කරමින් සාමාජිකයන් 7 දෙනෙක් පවත්වාගැනීම අනෙකුත් නිලධාරීන්ට පහත සඳහන් අය අඩංගු විය හැකිය
- දිස්ත්‍රික් වන නිලධාරී
- දිස්ත්‍රික් අධ්‍යක්ෂ සහ පළාත් අධ්‍යක්ෂ (අධ්‍යාපන)
- දිස්ත්‍රික් ධීවර කටයුතු සහ අභ්‍යන්තර ධීවර කටයුතු භාර
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී CSDසිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී (සාමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය) MEPA
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ සහ පතල් කාර්යාංශය
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- දිස්ත්‍රික් නිලධාරී - සමෘද්ධි දෙපාර්තමේන්තුව
- සමුපකාර සංවර්ධන නිලධාරී

කාරක සභාවේ වගකීම් :

- තීරණ / ක්‍රියාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතයන් වල ප්‍රධානීන්ට සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට දැනුම් දිය යුතුය.
- බලප්‍රදේශය තුළ ඇති අවදානම් සහ ඇතිවිය හැකි ආපදා කල් තබා හඳුනාගැනීම
- පවතින සම්පත් යොදාගනිමින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපායන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සලකා බැලීම සහ අවශ්‍ය නම් පළාත් සභා වලින් හෝ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල හෝ වෙනත් ආධාර ලබාදෙන නියෝජිතයන් වලින් සහාය ලබා ගැනීම.
- පවතින සම්පත් යොදාගනිමින් අවශේෂ අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම ප්‍රධාන ප්‍රවාහ ගත කිරීම සහ අවශ්‍ය නම් පළාත් සභා වලින්, ජාතික හෝ උප ජාතික තලයේ ආයතනවලින් හෝ වෙනත් ආධාර ලබාදෙන නියෝජිතයන් වලින් සහාය ලබා ගැනීම.
- පවතින “සිද්ධි විධාන පද්ධති” සමඟ පවතින සම්පත් සැලසුම්කළ ආකාරයට යොදාගනිමින් සිදුවන ආපදා වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම
- නිරන්තරයෙන් ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධීකරණ කමිටුවල ප්‍රතිඵල සාකච්ඡා කිරීම
- ජාතික මට්ටමේ ක්‍රමෝපායික කමිටුව උප කමිටුවක් ලෙස කටයුතු කිරීම
- දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ මෙහෙයම් කමිටුවේ උප කමිටුවක් ලෙස කමිටුව ක්‍රියා කිරීම සහ නිරන්තර කාර්යසාධනය අවධානය සඳහා යොමු කිරීම
- ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් සංවර්ධනය / වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ මෙහෙයුම් නිර්ණායක භාවිතා කිරීම අවශ්‍ය වන අතර අවශ්‍ය පරිදි ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන තාක්ෂණ සහාය ලබා ගැනීම
- ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධීකරණ කමිටුවල ප්‍රතිඵල නිරන්තරයෙන් සාකච්ඡා කිරීම
- සියළුම ප්‍රධාන ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ගැටළු, නොවිසඳුණු ගැටළු ප්‍රාදේශී සම්බන්ධීකරණ කමිටුවලට ස්ථාවර විසඳුම් ලබාගැනීම සඳහා යොමු කළ යුතු ය.

- ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ තාක්ෂණික සහාය සහිතව ප්‍රාදේශීය ආපදා අවම කිරීමේ සැලසුම් සලකා බලා දිස්ත්‍රික් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුමක් කමිටුව විසින් ආරම්භ කිරීම සහ සැකසීම.
- පවතින සම්පත් භාවිතයෙන් පළාත් පාලන ආයතනය / ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමින් විසඳිය නොහැකි ඕනෑම ගැටළුවක් අදාළ දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ ඒකකයේ මෙහෙයුම් කමිටුව වෙත ඉහළ අධිකාරියන් ගෙන් සහාය ලබා ගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(4) පළාත් අධීක්ෂණ කමිටු

අරමුණ :

ජාතික මට්ටමේ නිසි නියෝජිතයන් සහ ස්වේච්චා සේවකයන් පළාත් පාලන මට්ටමින් කටයුතු කරමින් ජාතික මට්ටමින් හඳුනාගත් සියළුම ව්‍යාප්තවලට අදාළ ආපදා අවදානම් ඉහළ මට්ටමින් හඳුනාගෙන පළාත් පාලන ආයතන/ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමින් කාරක කමිටු විසින් හඳුනාගත් අවදානම් ප්‍රදේශ වෙත අවධානය යොමු කරමින් මෙහෙයුම් මූලධර්ම, ඉලක්ක, ප්‍රමුඛතාවන් සහ ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමට අදාළ “පියවර 8” වෙත අවධානය යොමු කරමින් නිලධාරීන් විසින් ගත යුතු සියළු ප්‍රතිකර්මීය ක්‍රියා සිදුකිරීම. ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග දිස්ත්‍රික්ක හෝ පළාත් මට්ටමේ අදාළ සීමාව ඉක්මවා යන්නේ නම් එය ජාතික මට්ටමේ ක්‍රමෝපායකි කමිටුව වෙත ජාතික හෝ ඉහළ තලයේ සහාය ලබා ගැනීම සඳහා යොමු කළ යුතු ය.

නිර්ණායක / කොන්දේසි:

- අදාළ ප්‍රදේශය ලෙස පළාතට අයත් ප්‍රදේශය සැලකීම
- කමිටුවේ සභාපති ලෙස අතිගරු ජනාධිපතිවරයා විසින් ආණ්ඩුකාරවරයා පත් කිරීම
- අනෙකුත් සාමාජිකයන් ආණ්ඩුකාරවරයාගේ කාර්යාලයෙන් පත් කිරීම
- උපරිම සාමාජික සංඛ්‍යාව (පළාත් පාලන ආයතනවල නගරාධිපතිවරු/ සභාපතිවරු හැර) 35 කට (හැකිනම්) සීමාකිරීම
- රැස්වීම් අවම වශයෙන් මාස තුනකට වරක්වත් පැවැත්වීම
- රැස්වීමේ වියදම් පළාත් සභාව විසින් දැරීම

කමිටුවේ සංයුතිය :

- පළාත් ආණ්ඩුකාරවරයා - කමිටුවේ සභාපති
- පළාත විසින් තෝරාගන්නා මධ්‍යම රජයේ කැබිනට් ඇමතිවරු
- මහ ඇමති සහ පළාතේ තවත් ඇමතිවරු හතර දෙනෙකු
- ප්‍රධාන ලේකම් - කමිටුවේ ලේකම්
- පළාත් අමාත්‍යාංශවලට පළාත් ලේකම්වරු
- සියළුම දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරු
- නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන ලේකම් - සැලසුම්
- නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන ලේකම්- මුදල්
- නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන ලේකම් - ඉංජිනේරු
- පළාත් පාලන කොමසාරිස්
- ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති - පොලිසිය
- පළාත් සමුපකාර කොමසාරිස්

- පළාත් අධ්‍යක්ෂ - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- පළාත් අධ්‍යක්ෂ - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
- දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ සම්බන්ධීකරණ ඒකකවල පළාත් නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂවරු
- පළාත් කෘෂි අධ්‍යක්ෂ
- පළාත් සමාජ සේවා කෘෂි අධ්‍යක්ෂ
- පළාත් සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ
- පළාත් අධ්‍යක්ෂ - මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- පළාත් අධ්‍යක්ෂ - මිනුම් දෙපාර්තමේන්තුව
- පළාත් අධ්‍යක්ෂ - වාරිමාර්ග
- කොට්ඨාස අණදෙන නිලධාරී - යුධ හමුදාව/ විධාන ආඥාපති- නාවික හමුදාව, කඳවුරු අණදෙන නිලධාරී - ගුවන් හමුදාව (ත්‍රිවිධ හමුදාව නියෝජනය කරමින්)
- නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී / ජල මණ්ඩලය/ විදුලිබල මණ්ඩලය/ ජල සම්පත් මණ්ඩලය/ විදුලි සන්දේශ
- DFO/ සහකාර අධ්‍යක්ෂ - වනජීවී
- පළාතේ වැඩ කරන ජාතික සහ උප ජාතික මට්ටමේ විවිධ අංශ නියෝජනය කරන ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ නිලධාරීන් ට සුදුසු පරිදි අවශ්‍ය ආකාරයට ආරාධනා කළ හැකිය

කමිටුවේ වගකීම් :

- ගනුලබන තීරණ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රධාන කාර්යාලයට සහ ජාතික මට්ටමේ අධීක්ෂණ කමිටු වලට වාර්තා කිරීම.
- හඳුනාගත් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පළාත් පාලන ආයතන සහ දිස්ත්‍රික් ලේකම් වරු වෙත සහාය/ උදව් ලබා දීම.
- අවදානම් අවම කළ හැකි හෝ වැඩිවිය හැකි ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ හෝ ජාතික මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහන් සලකා බැලීම සහ අදාළ ආයතන වලට ඒ පිළිබඳ සලකා බැලීම සඳහා යොමු කිරීම.
- පළාත් මට්ටමින් ආමන්ත්‍රණය කළ හැකි අවශේෂ අවදානම් හඳුනාගැනීම සහ පළාතේ අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ තීරණාර මූල්‍යකරණයක් සහ පරිපාලන යාන්ත්‍රණයක් තුළින් කටයුතු කිරීම.
- අවශ්‍ය නම් මධ්‍යම රජයෙන් සම්බන්ධීකරණය සහ සහාය ලබා ගනිමින් පවතින සම්පත් යොදාගෙන ආපදා වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම.

(5) ජාතික මට්ටමේ අධීක්ෂණ කමිටුව

අරමුණ :

රටේ ජාතික ආරක්ෂාව සහ සුරක්ෂිතබව තහවුරු කිරීම සඳහා ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සභාව සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සමඟ එක්ව කටයුතු කරමින් ආපදා කළමනාකරණ පනත , සෙන්දායී රාමුව සහ රටේ පවතින රීති සහ රෙගුලාසිවලට අනුව වැඩසටහන් වල කාර්ය සාධනය අධීක්ෂණය කිරීම සහ සමාලෝචනය කිරීම.

නිර්ණායක / කොන්දේසි:

- අතිගරු ජනාධිපතිතුමා ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සභාවේ සභාපති වශයෙන් කමිටුවට සාමාජිකයන් පත් කිරීම

- මාස තුනකට වරක් රැස්වීම් පැවැත්වීම
- රැස්වීම් වල විශදම ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් දැරීම

කමිටුවේ සංයුතිය :

- ලේකම් ආපදා කළමනාකරණ -(සභාපති)
- අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය (ලේකම්)
- ලේකම්- මහා භාණ්ඩාගාරය, මුදල් අමාත්‍යාංශය
- ලේකම් - ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය
- ලේකම් - පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය
- ලේකම් - වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
- ලේකම් - සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය
- ලේකම් - පරිසර අමාත්‍යාංශය
- ලේකම්- කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
- ලේකම්-විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය
- ලේකම්- විද්‍යා සහ තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය
- ලේකම්- මුදල් කොමිෂන් සභාව
- මහ බැංකුවේ අධිපති
- අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල් - ජාතික සැලසුම්
- අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්- නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
- පළාති නවයේ ප්‍රධාන ලේකම්වරු
- දිස්ත්‍රික්ක 25 දිස්ත්‍රික්ක ලේකම්වරු
- අවශ්‍ය වන අවස්ථාවල නම්කරන ඕනෑම ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ නිලධාරියෙක්

කමිටුවේ වගකීම් :

- ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපාය/ යාන්ත්‍රණය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන මූලික අවශ්‍යතා හඳුනාගැනීම සහ ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාතික ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට නිර්දේශ කිරීම.
- සමස්ථ රට පුරාම ආපදා අවදානම් අවම කිරීම යන කාර්යයේ දී පළාත් පාලන ආයතන ඵලදායී ලෙස යොදාගැනීම සඳහා ව්‍යසන කළමනාකරණ පනත, ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන සෙන්දායි රාමුව (2015 -2030), තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු (2015 -2030) දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ පැරිස් ගිවිසුම 2015 -2030, ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ව්‍යසන කළමනාකරණ සඳහා වූ ජාතික සභාව සමඟ එක්ව කටයුතු කිරීම.

11. දත්ත සහ තොරතුරු භාවිතා කිරීමේ ක්‍රමෝපාය

සෙන්දායි රාමුව යටතේ පළමු ප්‍රමුඛතාව අවදානම හඳුනාගැනීම වන අතර ඒ සඳහා නිවැරදි සහ ගුණාත්මක බවින් උසස් දත්ත සහ තොරතුරු සෑම මට්ටමකදීම ලබා ගැනීම වැදගත් වේ. වර්තමානයේ දී අවදානම් තොරතුරු සහ දත්ත සමඟ සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් නොමැති අතර මාර්ගගතව තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා තාක්ෂණයෙන් උසස් යාන්ත්‍රණයක් මෙන්ම ඒවා බෙදාහැරීම සඳහා හෝ අවශ්‍ය පාර්ශ්ව වලට ලබාගැනීමට පහසුකම් සැලැස්වීම සඳහා ක්ෂණික යාන්ත්‍රණයක් ද නොපවතියි. මෙය මධ්‍යම රජයේ වගකීමක් ලෙස සලකනු ලැබ තිබේ.

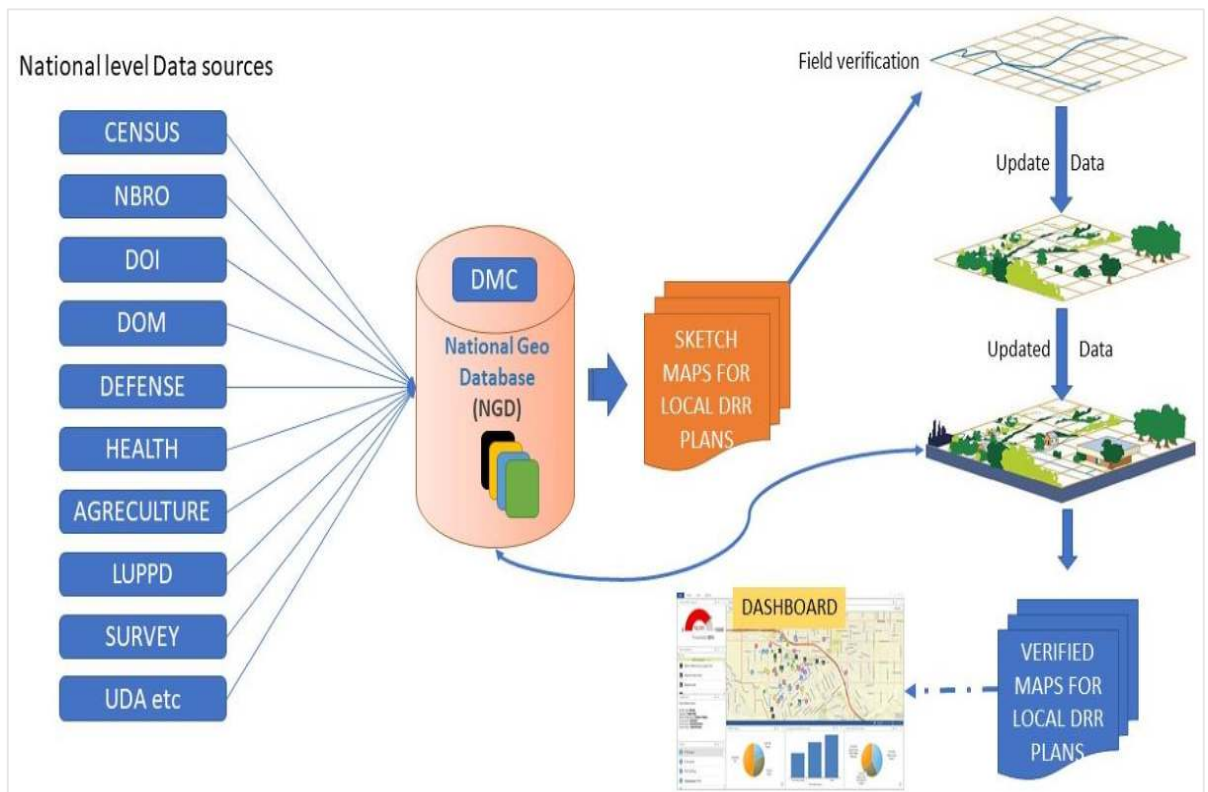
පළාත් මට්ටමින් ලබාගත හැකි සියලුම දත්ත සහ තොරතුරු “පියවර 8” සංකල්පය මතා ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අතර එය සෙන්දායි රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම යටතේ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් සකස් කිරීමේ දී අත්‍යවශ්‍ය වේ. නිවැරදි තොරතුරු සහ දත්ත මේවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය අධීක්ෂණය කිරීමට සහ ආර්ථික ලාභ අලාභ තිබෙනම් ඒවා ගණනය කිරීමට ඉතාම වැදගත් වේ.

11.1 ක්‍රියාවලිය

සාමූහික දත්ත (Big data) සහ තොරතුරු ඇතුළත් ආපදා අවදානම් සම්බන්ධ තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා “දත්ත මධ්‍යස්ථානයක්” ඉහළ තාක්ෂණයක් සමඟ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට ලබා දීම. ජාතික භූ දත්ත පදනමේ මූලික ඉලක්කය වන්නේ අවකාශී දත්ත ප්‍රමිතිකරණය කිරීම සඳහා දත්ත ද්විත්වීම් වැළැක්වීම, දත්ත වල ගුණාත්මක බව වර්ධනය වීම, දෙපාර්තමේන්තු හරහා දත්ත හුවමාරුවේ විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා අවකාශීය දත්ත තීරණ ගැනීමට සහාය වන පද්ධතියක් සකස් කිරීම සඳහා තාක්ෂණය සහ අවස්ථාව සලසා දීමයි. එසේම ජාතික භූ දත්ත පදනම මධ්‍යම රජය, පළාත් පාලන ආයතන සහ පෞද්ගලික අංශයේ සංවිධාන වලට සහාය දැක්වීමට පහසු කරවනු පිණිස පරිසර පද්ධතියක් නිර්මාණය කරනු පිණිස ක්‍රමවේදයක් සකස් කරන අතර එමගින් අවකාශීය දත්ත සහ තොරතුරු කළමනාකරණය කිරීම, වැඩිදියුණු කිරීම සහ හුවමාරු කිරීම කළ හැකිය.

එලදායි, සාක්ෂිපදනම් කරගත් තීරණ ගැනීම සඳහා රජයේ, පෞද්ගලික අංශයේ, ලාභ නොලබන සංවිධානවල, විශ්ව විද්‍යාල සහ ප්‍රජාව යන සියළුම මට්ටම්වලට අවකාශීමය දත්ත ජාතික භූ දත්තපදනම මගින් ලබා දේ. මෙම තොරතුරු ස්වාභාවික සම්පත් අධීක්ෂණය, ආපදා පෙරසූදානම, දැනුවත්භාවය, අවමකිරීම, පොදු යටිතල පහසුකම් කළමනාකරණය සහ සියළුම මට්ටම් වල අවදානම අඩු කරන ජාතික ව්‍යාපෘති ප්‍රජාවේ යහපත සඳහා පහසුකම් සැලසීම සිදුකරයි.

11.2 දත්ත තොරතුරු භාවිතා කිරීමේ ක්‍රමෝපායික රාමුව

මෙම ක්‍රමෝපායික රාමුව (රූපසටහන) ඉදිරි දැක්මක් සහිත සහ පරිශීලක කේන්ද්‍ර වනවා මෙන්ම තනි පුද්ගලයන් සහ සංවිධානාත්මක වෙනස්කම් වලට අවස්ථාව ලබා දෙන, කාර්යක්ෂම සහ විද්‍යාමය ඵලදායී තිරසාර දත්ත සහ තොරතුරු කළමනාකාර ව්‍යවහාරයන්ට ඉඩ ලබා දෙන්නෙකි. එය ඒකාබද්ධතාව, ආරක්ෂාව සහ විනිවිදභාවයෙන් යුක්ත වන අතර පරිපූර්ණ දත්ත යටිතල පහසුකම් සඳහා ඉතා වැදගත් වන අතර මෙම ක්‍රමෝපායික රාමුව පහත සඳහන් කාරණා වලින් සමන්විත වේ

- 1) අවදානම පදනම් කරගත් දත්ත හැසිරවීම සඳහා දත්ත මධ්‍යස්ථානයක්
- 2) රහස් දත්ත තැන්පත් කිරීම සඳහා පාරදත්ත (Meta data) ඩිටේල්ස්
- 3) දත්ත ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන සියළුම පුද්ගලයන් සහ සංවිධාන වලට ලබාගත හැකිවන ආකාරයට දත්ත සහ අවදානම් තොරතුරු බෙදා ගැනීම සඳහා වන යාන්ත්‍රණයක්
- 4) පාලනය, ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධනය, ප්‍රමිති, පර්යේෂණ වැඩසටහන් සහ අනාගත පද්ධති නිර්මාණය කිරීමට මගපෙන්වීම සඳහා වන යාන්ත්‍රණයක්

ඒ අනුව ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ තාක්ෂණ තොරතුරු භාවිතා කරමින් පහත සඳහන් ආකාරයේ පියවර හතරක් තීරණ ගැනීමේ සහ නවෝත්පාදනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා හඳුනාගෙන තිබේ.

ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ තාක්ෂණ තොරතුරු භාවිතා කිරීමේ පියවර

ශ්‍රී ලංකා රජයේ
ක්‍රමෝපායන්

අවදානම් තොරතුරු- ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාවට නගන්නා

සියළුම මට්ටමේ ආපදා සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අවදානම් තොරතුරු උපයෝජනය, රටවල අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපායන්, ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ වන සෙන්දායි රාමුව ගැනීම සඳහා අවදානම් තොරතුරු භාවිතා කිරීම සහ නව ආපදා අවදානම් වැළැක්වීම සඳහා සම්පත් යෙදවීම

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ආපදා අවදානම් තොරතුරු බෙදාගැනීමට, දේශගුණික වෙනස්කම්වලට කළමනාකරණ සැලසුම අනුගත වීම සහ පාලනය කිරීමේ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ හැකියාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ඵලදායී සැලසුම් සඳහා පර්යේෂණ කිරීම සඳහා සහාය දීම .

තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු 17 ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රාජ්‍ය අංශයෙන් ලැබෙන ඒකාබද්ධ අවදානම් තොරතුරු සහ සියළුම මට්ටම්වලදී ප්‍රගතිය අධීක්ෂණය කිරීම.

පැරිස් ගිවිසුම(දේශගුණික ආණ්ඩුවට සහ පුළුල් ප්‍රජාවට දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ තොරතුරු වෙනස්කම්වලට අනුහුරු වීම බෙදාහැරීම සහ දෘශ්‍යකරණය තුළින් ජාතික සැලසුම් සහ සහ පාලනය) සංවර්ධනයට ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් ලබා දීම.

12 පූර්ව දැනුම්දීම සහ හදිසි අවස්ථා සම්බන්ධීකරණ ක්‍රමෝපාය

මෙම ක්‍රමෝපායේ 7 වැනි ඉලක්කය අනුව ප්‍රජා මට්ටමින් ආපදා අවදානම් තොරතුරු සහ තක්සේරු මෙන්ම බහු ආපදා පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් ක්‍රම වලට ප්‍රවේශය ලබා දීම වැඩිදියුණු කිරීමේ සියල්ල ඇතුළත් යාන්ත්‍රණය වැඩිදියුණු කිරීමේ වගකීම පැවරෙන්නේ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයටයි. ඒ අනුව රටෙහි පවතින ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ රාමුව අනුව ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම සහ ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලසුම සහ අනෙකුත් ආයතනික ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම් වලට අනුව මෙම ක්‍රමෝපාය සැලසුම් කර තිබේ. මෑතකදී අත්දකින ලද සහ සිදුවිය හැකි උවදුරු/ අවදානම් වලට යෙදවිය හැකි ප්‍රමිතීන් සහ විෂයයන්ටද එය අදාල වේ. සාමාන්‍යයෙන් ගත් කළ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ සහ සිද්ධි සම්බන්ධීකරණ ක්‍රමෝපායික සැලසුම්වල “සිද්ධි විධාන ගැලීමක්” සහ සම්බන්ධීකරණ යාන්ත්‍රණයක් සියළු පීඩාවට පත්වන ප්‍රජාවන් වෙත ළඟා වීම සඳහා ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටම දක්වා සකස් කර තිබේ. විශේෂයෙන්ම මෙම ජාතික වශයෙන් පිළිගත් සිද්ධි විධාන පද්ධතිය හදිසි මෙහෙයුම් සහ ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය අතරතුර සියළුම ගෝලීය ප්‍රමිතීන්ට අනුගත වන අතර එයට ජනතාවගේ මානව හිමිකම් සංවර්ධන හිමිකම් අදිය ද ඇතුළත් වේ.

අධිකරණ සීමාවලින් බාධාවන් එල්ල නොවී තනි හෝ බහුවිධ සිද්ධීන් හි ඉල්ලීම් සහ සංකීර්ණතාවන් ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා සහ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සහ සිද්ධි කළමනාකරණය ළඟාකරගැනීම සඳහා මධ්‍යම රජය සහ පළාත් පාලන මට්ටමේ පරිපාලන පද්ධති සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා යෝජිත “ක්‍රමෝපාය” සලකා බැලිය හැකිය. මෙම ක්‍රමෝපායික සැලැස්මේ යෝජනා කර තිබෙන පරිදි පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සහ හදිසි අවස්ථා සම්බන්ධීකරණය සම්බන්ධයෙන් සුදුසු තීරණ ගැනීම සහ ක්‍රියාත්මක

කිරීම තුළින් හඳුනාගත් වගකීම් සහ මරණ අනුපාතය, පීඩාවට පත් ජනතාව, ආර්ථික හානි සහ තීරණාත්මක යටිතල පහසුකම් වලට වන හානිය අඩු කිරීම පිළිබඳ සලකා බැලෙනු ඇත.

ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලසුමට අනුව පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සහ සිද්ධි සම්බන්ධීකරණ සැලසුම් සකස් කළයුතු අතර එය සියළුම සන්නිවේදන, සම්බන්ධීකරණ සහ සහයෝගීතා යාන්ත්‍රණයන් ආවරණය කරයි. (මූලාශ්‍රය : ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලැස්ම, පරිච්ඡේදය 2, 2.3 හදිසි ප්‍රතිචාර ක්‍රියාවලිය). “පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම්” සහ සිද්ධි සම්බන්ධීකරණ ක්‍රමෝපායක සැලසුම් ආපදා කළමනාකරණ සභාව විසින් අනුමත කරන අතර පළාත් පාලන ආයතන සහ මධ්‍යම රජය සමඟ එක්ව කටයුතු කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන සකසනු ඇත.

දේශපාලන නායකත්වය ,හඳුනාගත් ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ පරිපාලන ක්‍රමෝපායන් වලට අනුපූරකව (උදා:- ග්‍රාම නිලධාරී මට්ටමේ කාරක උප කමිටු, පළාත් පාලන ආයතන / ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමේ කමිටු/ දිස්ත්‍රික් මෙහෙයුම් කමිටු, පළාත් අධිකෂණ කමිටු, ජාතික මට්ටමේ අධිකෂණ කමිටු ආදිය) සිදුකරන අතර ජාතික තලයේ සිට උප ජාතික තලය දක්වා නිසි මගපෙන්වීමක් සහ මෙහෙයුමක් සිදුකරනු ඇත. අදාළ පළාත් පාලන ආයතනය (එනම් මහ නගර සභාව, නගර සභාව සහ ප්‍රාදේශීය සභාව) පළාත් පාලන මට්ටමේ කටයුතු කරන අනෙකුත් සහායක ආයතන සමඟ අන්තෝන්ය වශයෙන් එකඟ වී සම්පත් බෙදාගත යුතු ය. ආපදාවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ ක්‍රමවේදය තීරණය වන්නේ එම සිද්ධියේ බරපතලකම අනුවය. පළාත් / දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථාන ප්‍රාදේශීය ආපදා අවස්ථාවන් සම්බන්ධීකරණය කරන අතර ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය ජාතික , කලාපීය මට්ටමින් සහාය උපරිම ලබා දීමට කටයුතු කරන අතර එය ආපදාවේ බරපතලකම අනුව සහ අවශ්‍ය සහාය ලබාදීමට ඇති නොහැකියාව මත තීරණය වේ.

යම් කිසි ආපදාවක් දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් ඇතිවූ විට දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ සම්බන්ධීකරණ ඒකකය සහ අදාළ දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරු ප්‍රමුඛ භූමිකාවක් එම බල ප්‍රදේශය තුළ නිරූපණය කරනු ලබන අතර ඒ සඳහා සියළුම දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ පාර්ශ්වකරුවන් සහ පළාත් පාලන ආයතන වල සහාය ලබා ගන්නා අතර දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයා සිද්ධි විධායක (Incident Command) වශයෙන් කටයුතු කරයි. දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ සම්බන්ධීකරණ ඒකක අවදානම් පාත්‍ර ප්‍රචාරයට සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ අදාළ නියෝජිතයන් සමඟ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු කිරීම සඳහා නිසි වේලාවට තොරතුරු බෙදාහැරීම සඳහා ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය පූර්ව අනතුරුඇඟවීමේ මාධ්‍ය යාන්ත්‍රණයන් සමඟ අන්තර්ක්‍රියාකාරී විය යුතුය. ග්‍රාම නිලධාරී මට්ටම්වලදී ග්‍රාමනිලධාරීවරයා ග්‍රාම නිලධාරී මට්ටමේ ආපදා කළමනාකරණ කමිටු සහ උපකමිටු සමඟ ආපදා වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී සහ අවදානම් පාත්‍ර ප්‍රචාරයට සහාය ලබා දීම සඳහා සෘජු සහාය ලබාගැනීමේ දී අනුපූරක භූමිකාවක් නිරූපණය කරයි. අදාළ පළාතේ ආණ්ඩුකාරවරයා පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්වරයාට මගපෙන්වීම සහ මෙහෙයවීම සිදු කළ යුතු අතර මෙම පණිවිඩය තමන්ට පහලින් සිටින නිලධාරීන්ට හැකි ඉක්මනින් ලබා දිය යුතුය. තව ද පළාත් ප්‍රධාන ලේකම් පළාත්/ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් දිස්ත්‍රික් ලේකම් ට ලබා දිය යුතු සහාය ලබා දීම සඳහා මෙහෙයුම සහ මග පෙන්වීම කළ යුතුය.

පහත ගැලීම් සටහන තුළින් සිද්ධි විධාන ගැලීම සහ සම්බන්ධීකරණ යාන්ත්‍රණය තික මට්ටමේ සිට ප්‍රාදේශීය මට්ටම දක්වා පෙන්වා තිබේ. (රූපසටහන 2)

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ රාමුගත දළ සැලැස්ම සෙන්දායි රාමුවට අනුකූලව 2015-2030

විෂය පථය සහ අරමුණු

මෙම "ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපාය" ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සෙන්දායි රාමුව අනුව සකස් කර තිබෙන අතර ප්‍රාදේශීය වශයෙන් බලපාන කුඩා හෝ විශාල පරිමාණ, නිරන්තරයෙන් සිදුවන හෝ කලාතුරකින් සිදුවන, ක්ෂණික හෝ ක්‍රමිකව සිදුවන ආපදා මෙන්ම ස්වාභාවික හෝ මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරනු ලබන, පාරිසරික, තාක්ෂණික සහ ජීව විද්‍යාත්මක සියළුම ආපදා අවදානම් වලට අදාළ ප්‍රාදේශීය මැදිහත් වීම සහිත සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයක් තුළින් ප්‍රතිචාර දැක්වීම් සඳහා අදාළ වේ. සියළුම මට්ටම්වල මෙන්ම සියලු අංශ තුළ සහ අංශ අතර සිදු කරනු ලබන සංවර්ධන කාර්යක්ෂමතා වැඩි කිරීමේදී නිර්මාණය විය හැකි බහු විධි ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියක් සඳහා මහ පෙත්වීම මෙහිත් අරමුණු කරයි.

අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල:

සියළුම ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සංවර්ධන සැලසුම් තුළට ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමවේද අනුග්‍රහණය කිරීම තුළින් සැලකිය යුතු මට්ටමින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමඟින් ජීවිත සහ ජීවනෝපාය අහිමිවීම මෙන්ම පුද්ගලයකු, ව්‍යාපාරයක් සහ ප්‍රජාවක් සතු සෞඛ්‍ය සහ ආර්ථික, භෞතික, සමාජයීය, සංස්කෘතික සහ පාරිසරික වත්කම් වල හානි සිදුවීම ප්‍රත්‍යක්ෂව පොදුම වර්ධනය කරයි.

අරමුණු

ආපදාවලට ගොදුරුවීමට හෝ ආපාදාවල නිරාවරණය වීමට ඇති හැකියාව වළක්වන සහ ආපදා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සහ ප්‍රකෘතියට පත්වීමේ හැකියාව වර්ධනය කරන එමෙන්ම සෑම මට්ටමකම ප්‍රත්‍යක්ෂව වර්ධනය කරන ඒකාබද්ධ සහ සියල්ල අනුග්‍රහණය කිරීම, ව්‍යුහාත්මක, භෞතික, සමාජයීය, සංස්කෘතික, අධ්‍යාපනික, පාරිසරික, තාක්ෂණික, දේශපාලනික සහ ආයතනික ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් නව ආපදා ඇතිවීම වැළැක්වීම සහ පවතින ආපදා අවදානම් අවම කිරීම.

මූලධර්ම

වර්ෂ 2030 වන විට ආපදා නිසා සිදුවන මරණ සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම	වර්ෂ 2030 වන විට ආපදා වලින් පීඩාවට පත්වන පුද්ගලයන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම	වර්ෂ 2030 වන විට ආපදා හේතුවෙන් දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට සිදු කරනු ලබන හානි අවම කිරීම	වර්ෂ 2030 වන විට ප්‍රත්‍යක්ෂව වර්ධනය කිරීම තුළින් නිර්ණාත්මක/මූලික යටිතල පහසුකම්වලට සහ සෞඛ්‍ය, ප්‍රවාහනය සහ අධ්‍යාපන පහසුකම් වැනි මූලික සේවාවන්ට සිදුවන බාධාවන්, සැලකිය යුතු මට්ටමින් අඩු කිරීම.	ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රමෝපාය අනුව සෑම මට්ටමකම උපරිම දායකත්වය සහිතව ප්‍රාදේශීය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ සැලසුම් යොදාගන්නා පළාත් පාලන ආයතන සංවිධාන සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය කිරීම	වර්ෂ 2030 වන විට මෙම "ක්‍රමෝපාය" ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ක්‍රියාමාර්ග වලට සහාය ලබා දීම සඳහා මධ්‍යම රජය සහ පළාත් පාලන ආයතන අතර පවතින සම්බන්ධතාව සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය කිරීම.	වර්ෂ 2030 වන විට මෙම සහභාගීත්ව ප්‍රවේශය ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් බහු ආපදා පූර්ව අනතුරු අනවබේදී පද්ධතිවලට ප්‍රවේශය වීමේ හැකියාව සහ ආපදා අවදානම් පිළිබඳ තොරතුරු සහ අවදානම් තක්සේරු කිරීම් සඳහා මහජනතාවට ප්‍රවේශවීමට ඇති හැකියාව සැලකිය යුතු මට්ටමින් වර්ධනය කිරීම
---	--	---	--	--	---	--

ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ප්‍රමුඛතා

රජය විසින් ප්‍රාදේශීය, ජාතික, කලාපීය සහ ගෝලීය වශයෙන් පහත සඳහන් ප්‍රමුඛතා හතර තුළ සහ එකිනෙක පිලිබදව අවධානය යොමු කරමින් ක්‍රියාකරීම අවශ්‍ය වේ.

<p>ප්‍රමුඛතාව 01 අවදානම් හදුනාගැනීම</p> <p>ආපදා කළමනාකරණය, අදාළ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් පවත්නා ආපදා අවදානම් සහ අවදානම් නිර්මාණය කරන්නා වූ හේතු සාධක ආපදා පාලනාචාර්ය, ධාරිතාව, ආපදාවක් සඳහා නිරාවරණය, වත්කම් සහ පරිසරය යන සියලු මානවයන්හි ආපදා අවදානම් පිළිබඳ අවබෝධයක් මත පදනම් විය යුතුය.</p>	<p>ප්‍රමුඛතාව 02 ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වන පරිපාලන ව්‍යුහයන් ගැනීම</p> <p>සෑම ක්ෂේත්‍රයකම ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා පළාත් මට්ටමේ සහ ජාතික මට්ටමේ ආපදා අවදානම් පරිපාලන ක්‍රමවේද ඉතා වැදගත් වන අතර ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ලිඛිත නීති, රෙගුලාසි, දිරිගැන්වීම් සහ පොදු ප්‍රතිපත්ති රාමුවල ඒකාබද්ධතාව සහතික කරමින් අදාළ ප්‍රාදේශීය මට්ටම්වලදී ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම, සහ භූමිකාවන්, වගකීම් නිර්ණය කරමින් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයට මග පෙන්වීමක් දෙමිටියමත් කිරීම.</p>	<p>ප්‍රමුඛතාව 03 ප්‍රත්‍යක්ෂව සඳහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ ආයෝජනය කිරීම</p> <p>පුද්ගලයකු ප්‍රජාවක් සතු දේපල මෙන්ම පාරිසරික, ආර්ථික, සාමාජීය, සෞඛ්‍ය සහ සංස්කෘතික වශයෙන් ඇති ප්‍රත්‍යක්ෂව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක හා ව්‍යුහාත්මක නොවන ක්‍රියාමාර්ග හරහා ආපදා අවදානම් වළක්වා ගැනීම සහ අවම කිරීම වේනුවෙන් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයෝජන සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබඳු ක්‍රියාමාර්ග පිරිවැය උපදා වන අතර මේවා නවෝත්පාදන, වර්ධන සහ රැකියා උත්පාදනයට පොළඹවන සාධක විය හැකිය. මෙවැනි ක්‍රියා මාර්ග ජීවන පුරක්ෂිත කිරීම, හානි වළක්වා ගැනීම හා හානි අවම කිරීම සහ ඵලදායී ප්‍රතිසංස්ථාපනය සහ පුනර්ත්ථාපනය සහතික කිරීම සඳහා උපකාර වේ.</p>	<p>ප්‍රමුඛතාව 04 ඵලදායී ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා සහ යලි ගොඩනැගීමේ පුනර්ත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලිය තුළ "වඩා හොඳින් නැවත ගොඩනැගීම" සඳහා ආපදා පෙර සූදානම් වැඩිදියුණු කිරීම.</p> <p>ව්‍යුහාත්මක සහ ව්‍යුහාත්මක නොවන ක්‍රමෝපායන් තුළින් ආපදා සඳහා පෙර සූදානම් අවබෝධ වැඩිදියුණු කිරීම මගින් වඩා ඵලදායී ප්‍රතිචාර සඳහා ධාරිතාවයන් වර්ධනය කළ යුතු බවත් ඵලදායී ප්‍රතිචාර සහ නැවත යථාතත්වයට පත්වීම සඳහා හැකියාවක් තිබෙන බව සහතික කිරීම. අවශ්‍ය බව අත්දැකීම්වලින් පෙන්වා දෙයි. ආපදා වලින් පෙන්වා දී ඇති පරිදි ප්‍රකෘතියට පත්වීම, පුනර්ත්ථාපනය සහ නැවත ගොඩනැගීම යන අදියර ආපදාවකට පෙර සූදානම් කරගත යුතු අතර එය ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග යොදාගැනීමෙන් "වඩා හොඳින් නැවත ගොඩනැගීම" සඳහා අවබෝධයක් සපයයි. කාන්තාවන්, විශේෂ අවධානයක් යොමු විය යුතු පුද්ගලයන්, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය, සමානාත්මතාවය සහ පිළිගත හැකි විවේචන ප්‍රවේශයන් සහිත ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ප්‍රතිශ්ඨාපනය, පුනර්ත්ථාපනය සහ ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රවේශයන් පොදුම මෙහෙයවීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම කළ යුතුය.</p>
--	---	--	---

මගපෙන්වීමේ මූලධර්ම:

සහයෝගීතාව තුළින් ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ වැළැක්වීම "රජය" සතු මූලික වගකීමකි.	ජාතික මට්ටමේ සැලකිය යුතු අවබෝධයක් සහ ජාතික මට්ටමේ අධිකාරීන්, අංශ සහ පාර්ශ්වකරුවන් අතර යෝග්‍ය පරිදි වගකීම් බෙදාගැනීම:	සංවර්ධනය සඳහා ඇති අයිතීන්, අනුග්‍රහණ සියළුම මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය හා පුරක්ෂිත කරමින් පුද්ගලයන් සහ වත්කම් ආරක්ෂා කිරීම	සියළු දෙනාගේ සහභාගීත්වය	ප්‍රාදේශීය, උප-ජාතික සහ ජාතික මට්ටමේ දී විධායක සහ ව්‍යවස්ථාදායක මට්ටමේ සියළු රාජ්‍ය ආයතන වශයෙන් දායක වීම.	යෝග්‍ය පරිදි සම්පත්, දිරි දීමනා සහ තීරණ ගැනීමේ වගකීම ලබාදීම තුළින් පළාත් පාලන ආයතන සහ ප්‍රජාව බල ගැන්වීම.	බහු ආපදා ප්‍රවේශයක් භාවිතා කරන අතරතුර අවදානම් දැනුම් දීම සහ තීරණ ගැනීම අනුග්‍රහණය කිරීම.
විවිධ අංශ හරහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ නිරන්තර සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති, භාවිතයන් සහ යාන්ත්‍රණයන්හි එකිනෙකට ඇති බැඳීම සලකා බැලීම.	අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපායන් නිර්ණය කිරීමේ දී ආපදා අවදානම් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සහ අවදානමෙහි විශේෂිත වූ ගති ලක්ෂණ පිළිබඳ සලකා බැලීම.	පශ්චාත් ආපදා ප්‍රතිචාර සහ නැවත යථාතත්වයට පත්වීම මත පදනම්ව දැනට පවතින ආපදා අවදානම සහ වියදම් සැලකිල්ලට ගෙන ආයෝජනය කිරීම	නව ආපදා ඇතිවීම වැළැක්වීම සහ පවතින ආපදා අවදානම් අඩු කිරීම සඳහා "නැවත වඩා හොඳින් ගොඩනැගීම"	ජාතික පාර්ශ්වකාරීත්වයන් සහ සහයෝගීතාවන්හි හි ගුණාත්මකභාවය, ඵලදායී, අර්ථාන්විත සහ ගැනීමත් විය යුතුය.	රජය සහ පළාත් පාලන ආයතන පාර්ශ්වකාරීත්වයන් මගින් පළාත් පාලන ආයතන සඳහා ලබා දෙනු ලබන සහය පළාත් පාලන ආයතන විසින් හඳුනාගත් අවශ්‍යතා සහ ප්‍රමුඛතා අනුව ප්‍රමුඛතාව ලබාදීම.	

117

හදිසි මෙහෙයුම් මැදිරිය

අපදා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය

+94 112 136 136 +94 112 670 025

වීද්‍යා මාවත, කොළඹ 07

www.dmc.gov.lk

www.facebook.com/dmc.gov.lk

twitter.com/dmc_lk